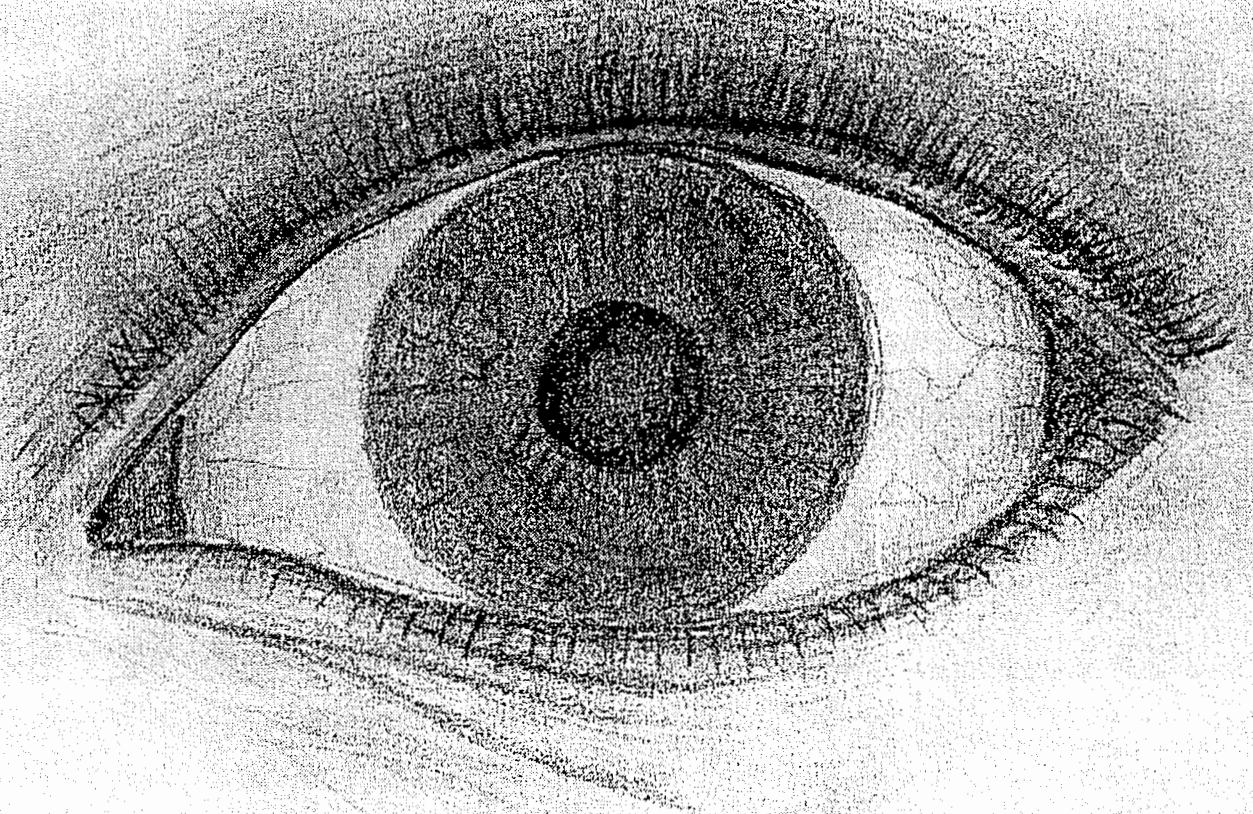

PORGazeen

8

Časopis Prvního Obnoveného Reálného Gymnázia • Ročník II. • Cena 10 Kč

POUZE PREZENTČNĚ

Reportáž z gymnázia
Pod Vyšehradem

Skromní, ale nejlepší
- tentokrát v hokeji

Pokračování
seriálu antikoncepcí

A jak to vidí T. II. T.
- DROGY

PORGazeen

Časopis Prvního Obnoveného Reálného Gymnázia • Ročník II. • Cena 10 Kč

8. číslo PORGazeenu (II. ročník)
vychází 6. 2. 1996

Šefredaktor tohoto čísla
Petr Kolínský

Redakce tohoto čísla:
Kryštof Kozák, Boris Kubíček,
Přemysl Matějček, Magda Podaná

Fotograf:

Tomáš II. Třeštík

Grafická úprava:

Přemysl Matějček

Organizátor tisku – poslíček:
Martin Šíp

Jazyková úprava a korektury:
Magda Podaná

Titulní strana, ilustrace k reportáži:
Igor Teichman

Cena jednoho výtisku:
10 Kč

Předplatné:
Neposkytuje se z důvodu
nepravidelného vycházení
a nestálé ceny.

Jak přispět do PORGazeenu?

Napište příspěvek a...

1. hodte jej do schránky PORGazeenu
2. pošlete jej označený na adresu školy:
PORG – Lindnerova 3, 180 00 Praha 8
3. předejte jej některému z redaktorů

Autoři dostávají jeden výtisk zdarma!

*Uzávěrka příštího čísla PORGazeenu
(a to bude v pořadí již devátý)
je plánována na 31. 3. 1996*

ANONYMNÍ PŘÍSPĚVKY NEOTISKUJEME!

OBSAH

Úvodník

Jako obyčejně 3

Reportáž

Gymnázium všude pod Vyšehradem 4

Rozhovor s dějepisářem a latinářem 7

Vědecká povídka

Přenos v časoprostoru pomocí našeho vědomí 9

Tvorba

Knížky pro jednu báseň 10

Životopis mého předka 14

Drogy

Zn.: Na dluh 16

DROP IN: Vhodit, zaskočit, navštívit 17

Hokej

11 : 7 18

Glosy

Komise, vstávání, koncepce ...a jiné 19

Kapky 20

Co jsme to za národ 21

Chvála řádu 22

Recenze

Apollo 13 (I.) 23

Apollo 13 (II.) 23

PORGazeen číslo 8 vychází
za vydatné podpory nadace
OPEN SOCIETY FUND,
od níž redakce dostala grant
na výrobu jednoho ročníku časopisu.

Děkujeme

Jako obyčejně

Díky jistému zásahu vyšší moci jste se PORGazeenu 7 dočkali až po Novém roce, tedy později, než bylo plánováno. PORGazeen 8 naopak vychází dříve, ale i přesto doufáme, že toto zhuštění termínů dvou krátce po sobě vyšedších čísel zvládnete a najdete si čas na náročnou četbu (tohoto čísla).

Je opět stejně rozmanité a nesourodé jako všechna předchozí, titulní obrázek také již tradičně vůbec nesouvisí s jakýmkoliv článkem uvnitř, (Podobně je na tom i většina ostatních ilustrací.) ale i my potřebujeme mít oči všude. Nedoporučujeme se do Oka dívat všem osobám s vůlí menší než 16, a už vůbec ne v noci, pokud se nechcete ocitnout v cizí moci.

Tradičně přinášíme reportáž z pražského gymnázia, která však není doplněna fotografiemi, neboť výsledek snahy jednoho ze zúčastněných redaktorů pracovat s přístrojem popsaným v úvodu reportáže nebylo možno publikovat. Je to smutné, ale je to tak. Grr! Dvorní fotograf je zkrátka nenahraditelný. Jeho projektem je však dvoustránka věnovaná drogám, která je naopak doplněna fotografiemi docela působivými.

Bohužel jsme se, jako většina seriózních periodik, dostali také k tomu, že musíme doplňovat minulé čísla v úvodních čísel dalších. Začínáme s tím, že u reportáže z Budějovické nám díky snížené bdělosti a ostražitosti redaktorů vypadl rámeček s poděkováním místnímu sboru profesorů, studentek a studentů, za což se omlouváme.

Pokud se při studiu tohoto čísla dostanete náhodou až na předposlední stránku, možná vás vedle recenze na Apollo 13 zarazí krátký odstavec nejasného zaměření, pochybného původu a nezřetelného obsahu. Jedná se o příspěvek, jenž obdrželi redaktoři Pzeenu od redaktorů téměř zahraničního časopisu Anaximandros. Tento časopis se v současné době nachází ve stavu bojové pohotovosti a podle toho tedy příspěvek také vypadá. Publikujeme ho proto, že tím pomůžeme jistým spřízněným duším, které nám za to budou vděčny (co by člověk neudělal pro bližního svého...), a to i přesto, že duším zbývajícím patrně nic nepřinese.

Stejně jako minule najdete i nyní v časopise tři články na jedno téma. A stejně jako minule se můžete těšit na jejich vzájemné srovnání. (S těmi tradicemi se to nesmí přehánět.)

A stejně jako v minulém úvodníku, tak i v úvodníku tohoto čísla, si neodpustíme poznámečku na recidivistické téma: kdo má ruce, nohy, zkuste naše zajímavé zaměstnání redaktorů.

To, že nás je asi opravdu málo se snad nejvýrazněji projevilo u tohoto osmičkového čísla. Zatímco Kryštof si v sobě hřeje nějaké breberky, které uvnitř žerou Kryštofa i s penicilínem (přitom nejenom K. se neúčastnil výroby Pzeenu), my ostatní tu běháme a nevíme, co dřív. Znáte to. Chceme, požadujeme, nabízíme.

Přijďte i vy zkusit vylepšit image Vašeho Pzeenu! Vzhledem k upracované náladě a ploužícím se několika postavám okolo už ani nemáme odvahu Vás lákat na to, že při psaní Pzeenu je vždycky legrace. Ale občas se v nějaké obtížně postřehnutelné variantě dostaví i ona.

Ale konec konců přijďte - uvidíte!

Taky bychom Vás rádi upozornili, že veškeré svoje námítky, příspěvky, dotazy, připomínky týkající se Pzeenu můžete vhodit do naší černé krabičky na chodbě před tělocvičnou. Máme pocit, že naše články se až přespříliš rozvalují na stránkách všech čísel našeho časopisu. Tedy ne, že by nás to omrzelo, ale z jakýchsi demokratických pohnutek chceme několik kvadratických palců věnovat i vám, věrným čtenářům. Schránku občas zející prázdnotou si neumíme vysvětlit jinak, než že patrně nevíte, kde přesně je. Je vedle dveří od tělocvičny.

Teď nevím, proč p. prof. Kubíček v minulém odstavci zmiňoval polohu schránky dvakrát. Asi to chtěl opravdu zdůraznit, anebo to bylo tou hroznou ránou, jak se praštil hlavou o policičku. Jsme s Vámi, pane profesore!

Tak ostrý obraz (narozdíl) a dobrý zvuk do následujících stránek přeje

redakce

Gymnázium všude pod Vyšehradem

Reportéři: Jan Daněk, Petr Kolínský, Kryštof Kozák, Přemysl Matějček

Intro

Jelikož jsme známí tím, že bereme svá předsevzetí opravdu vážně, jistě vás nepřekvapí, že s novým číslem PORGazeenu přinášíme také reportáž z dalšího pražského gymnázia. Jedná se o soukromé gymnázium Pod Vyšehradem. Základní cíl a smysl jeho návštěvy byl stejný jako v případě gymnázia Budějovická, avšak způsob získávání informací a pronikání do skrytých tajů výuky a atmosféry a do vztahů mezi profesory a studenty pod Vyšehradem se poněkud lišil. Z velké části to bylo způsobeno právě tím, že se jedná o školu soukromou.

Strávit jeden den pod Vyšehradem jsme se tentokrát, dostatečně poučení

z předchozí reportáže, vydali ve čtyřech. Bohužel jsme s sebou neměli našeho dvorního fotografa, což nám častokrát znepríjemňovalo práci. Naše výprava tak postrádala nejen uznávaného umělce, ale i jeho profesionální technické vybavení. Ve snaze ho nahradit jsme totiž byli nuceni narušovat příjemnou atmosféru rozhovorů malým chrastícím občasblýskajícím automatickým quasifotoaparátem.

Celkový pozitivní výsledek návštěvy byl však umocněn možností poznat tuto školu v daleko širším měřítku, než se nám podařilo minule, protože gymnázium Pod Vyšehradem je školou zhruba stejně velikou jako PORG a tedy asi tak čtyřikrát menší než Budějovická. Díky tomu, že jsme se takticky rozdělili,

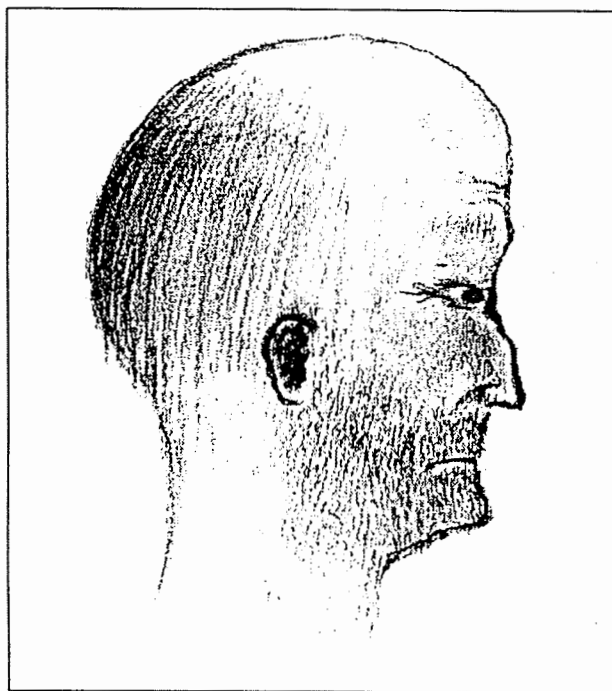
stihli jsme navštívit osm hodin různých předmětů v několika ročnících při výuce rozdílných profesorů. Mluvili jsme se také s několika studenty, jejichž názory nám pomohly orientovat se v prostředí školy, a to jak obrazně, tak doslova, jak o tom píšeme v „Infu“. Natočili jsme také rozhovor s dějepisářem, mluvili jsme

i s několika dalšími profesory. Nejdůležitějším zdrojem informací, poznatků, názorů a náhledů na celou školu byl ale téměř hodinový rozhovor s paní ředitelkou Jaroslavou Šedivou, uskutečněný ihned po příchodu do školy. V odpoledních hodinách jsme se s ní pak sešli k ještě o něco delší debatě společně se školní psycholožkou Evou Vondrákovou a zřizovatelkou - majitelkou školy paní Miroslavou Kurkovou. S takovýmto vstřícným přístupem jsme se na Budějovické nesetkali. Tímto bychom chtěli všem výše zmíněným, jakož i tradičně naší profesorce třídní profesorce poděkovat.

Info

Gymnázium Pod Vyšehradem je čtyřletou soukromou školou zřizovanou výchovně vzdělávací agenturou „Perिता“ (lat: ve věci zkušená, znalá; šp: fenka). Školu navštěvuje přibližně 200 studentů v deseti třídách. Ve třetím a čtvrtém ročníku jsou tři třídy, v prvním a druhém už jen dvě. Všeobecný trend. Méně a méně studentů se hlásí na všechny školy. Klasika^{*}. V případě tohoto gymnázia k tomu přispívá i jeho relativně nepříznivá poloha v Pra-

^{*}) Označení „Klasika odpovídá odpovídajícím skutečnostem na PORGu. Bylo tomu tak i v minulé reportáži. Kdo nepochopil, teď může.

Dějepisář

ze 2, kde i tak nízký počet dětí stále klesá. Díky tomu se Obvodní úřad Prahy 2 dívá na gymnázium Pod Vyšehradem jako na konkurenci vůči státním školám v této oblasti, které se též potýkají s nedostatkem dětí. Vztahy mezi PORGem a Obvodním úřadem Prahy 8 jsou rozhodně vřelejší.

Vyučuje zde 16 stálých a přibližně stejný počet externích profesorů. Klasika*. Kromě toho zaměstnává škola též psycholožku a půl psychologa. Podobně jako na Budějovické si prý nemůže na nedostatek práce stěžovat. Platy profesorů jsou výrazně vyšší než na ostatních pražských gymnáziích. Je to způsobeno většími nároky na celkovou pedagogickou zručnost vyučujících (viz níže). Školné činí 19 000 Kč za rok.

Skladba hodin v jednotlivých ročnících je velmi podobná té na PORGu. Angličtina a latina se vyučují od prvního ročníku, od druhého si studenti mohou volit mezi němčinou a francouzštinou. Volitelné předměty se zde nazývají semináře. Otvírají se též podle zájmu studentů. Problém je však v tom, že pokud je na semináři přihlášeno málo studentů, musí se za semináře platit, a to nepřímě úměrně počtu přihlášených studentů. Jelikož toto nebylo zaneseno do smlouvy, někteří rodiče nezaplatili a vzniklo manko asi 30 000 Kč. Proto musely být některé semináře zavřeny.

Pod Vyšehradem nemají sice tak propracovaný školní řád (je zde zastoupen pouze

„Studentským desaterem“) jako máme my (XXII hlav), ale ušetřenou energii věnovalo vedení na zpracování důmyslného řádu Klasifikačního, který my nemáme vůbec. (Jsme přece škola, na které se neznámkuje, že?) Jedná se o propracovaný komplexní systém založený na šestinedělních cyklech, který platí pro všechny předměty a semináře všech ročníků. Princip spočívá v přidělování či odebrání přesně stanoveného počtu procent za plnění či neplnění přesně stanovených povinností. Student je takto hodnocen šestkrát do roka (je to ještě dvakrát více než na PORGu) a vždy si může přesně vyvodit, co pro něho v jeho konkrétní situaci ten který čin bude znamenat a s jakým skóre půjde do dalšího šestinedělí.

Snad největším problémem školy je budova. Není. Vyučování probíhá ve čtyřech objektech (půda, domek, pavilon a sekretariát), z nichž tři jsou v jedné ulici společně s dvorními hospodami „U kotvy“ a „Pod Vyšehradem“ a jeden je asi o dva bloky dál. Díky sporům se základní školou a Obvodním úřadem musí škola vyklidit několik velmi příjemných učeben na půdě, do jejíž úpravy investovala 5 milionů korun. Nás sice z půdy nikdo nevyhání, ale my tam radši ani nelezem’.

Idea

A nemusíš nic dělat.

Opravdu nemusíš nic být.

Opravdu nemusíš nic mít.

A nemusíš nic vědět.

Opravdu se nemusíš ničím stát.

Ale. Je užitečné pochopit, že oheň pálí, a že když prší, tak je hlína mokrá...

Japonská moudrost

Z rozhovorů s vedoucími pracovníky školy máme poměrně jasnou představu o tom, jakou oni mají představu o tom, jak by toto gymnázium mělo vypadat a jaké jsou jeho cíle. Přijímací zkoušky jsou založeny pouze na psychologických testech. Nepřihlíží se k prospěchovým výsledkům či kázeňským opatřením ze základní školy. Škola si totiž klade za cíl vzdělávat i takový typ studentů, který by na jiných školách měl problémy vystudovat, převážně z důvodů znechucení vzdělávacím procesem. Většinou se jedná o studenty, kteří mají silné charakterové vlastnosti a vysokou inteligenci, ale jejich přístup k učení tomu až tak neodpovídá. Profesoři mají tedy kromě obvyklých závazků též za úkol probouzet ve studentech chuť ke vzdělání jako takovému.

Vstřícný přístup pedagogů ke studentům se projevuje na snižování počtu různých zákazů a příkazů, které se studiem přímo nesouvisejí. Například: I přesto, že podlahy učeben jsou, podobně jako u nás, občas pokryty koberci, nikdo studenty nenutí se přezouvat. Všichni víme, že přezouvat se je dobré a příjemné a jedinci, kteří si to nemyslí se stejně nepřezouvají ani tam, kde jsou k tomu nuceni. Další úlevou od byrokratizace je vyžadování omluvenek. Podle

Klasifikačního řádu musí student gymnázia Pod Vyšehradem splnit devadesátiprocentní docházku. Se zbylými deseti procenty může naložit podle vlastního uvážení. Omluvit se se však považuje za slušnost. Profesori tolerují též pozdní příchody do hodin. Ty jsou oficiálně způsobovány hlavně častými přechody mezi jednotlivými budovami. Pokud však student vklouzne do hodiny tiše a bez komentáře svého, profesorova i spolužáků, hodinu tím nějak výrazněji nenaruší. Celková atmosféra vztahů ve škole je poměrně dost uvolněná a ze strany profesorů vstřícná. Problém je jen v tom, že ve výsledku záleží pouze na osobnosti a autoritě toho kterého profesora, který si musí dávat pozor, aby se jeho hodiny nezvrhly v nekontrolovatelný chaos.

Reál

Se skutečností bývá vždycky problém. Neviděli jsme jediného přezutého studenta. Zato pozdě jich do hodin chodí dost. Společenský život probíhá na ulici, což podporuje kouření. Mluvili jsme také s jedním typickým narkomanem, který o sobě tvrdil, že je ve svém ročníku poslední. Bylo mu smutno. Otázka drogových závislostí se chodu tohoto gymnázia dotýká více než PORGu, a právě proto škola spolupracuje s předními odborníky v tomto oboru. V pronikání do narkomanského podsvětí jsme opět pocítili absenci Tomáše II., který se za fetáka může docela dobře maskovat. O nás si tam všich-

ni mysleli, že jsme „z protidrogového“.

Většina studentů ale působí přesně tak, jak nám byli paní ředitelkou a paní zřizovatelkou - majitelkou představeni (viz výše). Co se týče fyzického zjevu, projevuje se dekadence vůči zkostnatělé tradici. Dívku nosí vlasy krátké, chlapani dlouhé. Klasika? Obarvení jsou všichni. Hm.

Třídy nemají svou kmenovou učebnu. Tento nedostatek je plně kompenzován ulicí a především hospodou „U kotvy“, kterou jsme v rámci družby též byli nuceni navštívit. Nutno dodat, že několik studentů si zde pilně čerpalo svou desetiprocentní úlevu už od rána. Nevýhody benevolentního systému.

Vyučování

Zeměpis, IV.B, pavilon. Podle výzkumů místního časopisu „Speculum“ učí nejoblíbenější profesor na škole. Učebna je vybavena velmi zeměpisně. 10 glóbů, atlasy, mapy, česká vlajka. Jako umělecká dekorace slouží program Dlabačova a jeden

věšák s dvaceti kabáty, připomínající stylisovaný výbuch vodíkové pumy. Umyvadlo! Klidný a věcný výklad profesora je občas přerušován výkřiky studentů („Tě miluje, ne?!“) a zklidňujícími láskyplnými poznámkami pedagoga („Drštičky!“, „Vydrž!“). O Jižní a Severní Koreji absolvent PORGu neví ani zbla, pokud neprojeví vlastní iniciativu. Jaká škoda. Celkový dojem velmi pozitivní.

Dějepis, III. B, sekretariát. Učebna je vybavena křesly, kobercem a křišťálovými lustry. Atmosféra dějin dýchá odevšad. Z největšího drsoně („Já taky nemám sešit, ani nic.“) se vyklubal proslulý Jan Semotán z Šakalích let. První benevolentní šok. 1. žákyně: „Klaudie, neukazuj nám to spodní prádlo“. Jan Semotán: „Pane učiteli, nekoukejte se tam!“. Třída živě reaguje na výklad („Amsterdam? Marihuana!“) („Tasmánie? Neznáte tasmánského čerta?“), který je, až na některé faktické nepřesnosti, velmi poutavý.

Matematika, III.B. Učebna na půdč je velmi pěkná, i když vybavena biologicky. Možná je to záměr, aby studenti kromě čísel mysleli i na důležitější aspekty života. Meióza a mitóza jsou dobrou kulisou. Paní profesorka vypadá v přítomnosti třímetrových namalovaných obnažených svalovců poněkud ztraceně. Atmosféru doplňuje plakát z Pulp Fiction a cedulka nad ním „Nezačínej kouřit“. Matematika se nejvíce přibližuje nebezpečné hranici chaosu. Golden Mike.

Angličtina, III.B, domek. Třída rozdělená na dvě. Dobré audiovizuální vybavení, učebnice Cambridge. Kdosi překládá: „She came into a hut“ jako „Potkala hada.“ Další: „Měla roztrhané šaty“ jako „She wore sexy clothes.“ Klasická výuka podle učebnice.

Společenské vědy - filosofie, III.A, pavilon. Studenti se rozdělí do několika skupin podle svých názorů na vznik světa a na vztah ducha a hmoty. Pak je zaznamenán pokus o vyvolání diskuse mezi jednotlivými skupinami, nicméně skutečnost je taková, že nikomu z přítomných osmi studentů (prý kompletní třída) se nechce mluvit k věci. Ani profesorovi zjevně příliš nevádí, že se během hodiny nejen nic nevyřešilo, ale ani nic neprobralo. Z celé hodiny nás zaujmají jen některé jeho poznámky typu „schovejte si tu pryž do hlavy“ při pohledu na studentku rozbalující si žvýkačku.

Matematika, II.A, půda, stejná profesorka a stejná učebna jako u výše zmíněné hodiny matematiky. Berou se kvadratické funkce. Studenti mají přijít na to, co s parabolou udělají změny koeficientů, ale nikomu se do toho moc nechce („Proč bych to měl psát? Já si to dovedu představit!“). Počet studentů ochotných účastnit se na hodině se blíží k nule, pracují jen studenti v první řadě lavic. Směrem od tabule pozornost značně upadá a v zadních lavicích panuje čilý ruch, balí se cigaretky a jen občas se někdo vmísí do hodiny nějakou tou

drzostí vůči paní profesorce. Dva studenti jsou vypovězeni s tím, že jestli je jim vše jasné, jsou na hodině zbyteční. Nejsou smutní. My ano.

Fyzika, III.A, pavilon. Hodina je zahájena zkoušením jako z nějaké kýčovité grotesky. Tři vyzkoušení obdrží 100 %, 75 % a 50 %. Vlastní výklad je veden poměrně cílevědomě, probírá se střídavý proud a transformátor. Pomocí mapy je ukázáno, kde se u nás nacházejí nějaké elektrárny. Aktivita studentů byla téměř tak vysoká jako při matematice, profesor krotí třídu pohružkou složitějšího testu. Kromě neosobního a ničím nevybaveného prostředí učebny nám vadí ještě svačení pana profesora. Studenti prožívají celou hodinu dost v klidu, celkem nic z výkladu je nemůže přimět k nějaké pozornosti. Silber Andrew.

Angličtina, III. B, domek, druhá polovina výše zmíněné třídy. Hodiny se účastní pět studentů a my dva. Píšeme s nimi test zaměřený na kondicionál. Znalostmi na tom nejsou až tak skvěle, hodina však nepostrádá vtip a spád. Velmi příjemné prostředí malinkaté učebny, výrazný projev paní profesorky, aktivita studentů týkající se hodiny na snesitelné úrovni.

Celkové hodnocení? Je vidět, že s tím udržováním pořádku a bránění se chaosu to nebylo vždy až tak slavné. Nebyli jsme ale tak zdrceni, abychom si mysleli, že je základní pojetí tohoto gymnázia špatné. Naopak, pojetí je velmi inspirativní, ale... ale...

Dnes jsme viděli Vaši hodinu dějepisu a mě by zajímalo, podle čeho a jak se snažíte své studenty něco naučit?

Jako základ používám Dějiny zemí koruny české, protože to je nejlepší literatura, kterou mohu doporučit studentům, kteří z nějakého důvodu chyběli. Dále jsou to Dějiny středověku a novověku. Samozřejmě ještě používám literaturu z let mých studií.

Jak jste spokojen s prací vašich studentů a jejich zájmem o dějiny?

Jsem s nimi docela spokojený až na relativně časté pozdní příchody. Já mám určitý systém zkoušení, který trochu připomíná zkoušení na vysokých školách. Mě totiž na „gymplu“ hrozně vadilo, že jsem mohl být teoreticky pětkrát za den zkoušený. A tak jsem zavedl to, že studentům vždy dopředu oznámím termín zkoušky. Na druhou stranu není možné se tomuto zkoušení vyhnout.

Písemné práce píšeme do pololetí asi tři. Část je jakýsi kvíz a zbytek je na všeobecné znalosti. Raději než kdo, kdy nebo kde pokládám otázky proč a jak, aby studenti byli schopni srovnat jeden problém ve více zemích. Aby zkrátka měli přehled a věděli, že když upalovali v Kostnici Husa, Portugalci pozvolna uskutečňovali zámořské objevy.

Píší u Vás studenti také nějaké seminární práce nebo samostatné projekty jako u nás?

Ano. Studenti píší seminární práce na předem zadaná témata, ale mohou si samozřejmě zvolit i vlastní téma po konzultaci se mnou. Jinak jsou seminární práce zadávány v rámci dějepisného semináře. Ty bývají většinou celoroční. Studenti například dostanou zpracovat určitý úsek našich dějin. Nejprve si musí najít originální prameny z té doby.

Potom se podívají na zpracování u Palackého nebo u jiného historika a nakonec si přečtou zhodnocení od současných dějepisců. Až absolvují tento proces, tak zhodnotí všechna pojetí a utvoří si vlastní písemný závěr. To je naučí pracovat s názory jiných lidí a zaujmout k nim svoje vlastní stanovisko.

Mimo dějepisu na této škole vyučujete i latinu. Jaké máte úspěchy s výukou tohoto „mrtvého jazyka“?

aby z ní mohli skládat maturitní zkoušku. Příští rok už maturity z latiny snad budou. Mám-li uvést počet maturit z dějepisu, tak je to asi jedna třetina studentů. Otázky jsou totiž zadávány docela široce, takže má každý možnost alespoň částečně odpovědět.

Jak na Vás působí atmosféra tohoto gymnázia, co Vám tato škola umožňuje a co Vám ve zdejším prostředí nejvíce vadí?

i když mám rodinu, kterou musím nějak živit. Avšak kdyby tu měly být podmínky, které by mi nevyhovovaly, tak bych raději odešel a našel si jinou zajímavou práci.

Věci, které mi vadí, jsou spíše objektivního rázu. Jednou z nich je například skutečnost, že se vyskytujeme na čtyřech místech zároveň. Když někam vyrazím, nemám už potom většinou možnost vrátit se pro zapomenuté pomůcky a podobně. O svačení za pochodu už ani nemluvě. Na

Rozhovor s dějepisářem a latinářem Petrem Šulcem

V dějepise už mám přehled, ale v latině, kterou jsem nikdy předtím neučil si svou ideální představu o výuce zatím ještě tvořím. Zpočátku jsem kladl velký důraz na procvičování gramatiky. Latina má totiž vynikající základy pro studium ostatních evropských jazyků. Moji studenti měli například za domácí úkol najít ke všem novým slovíčkům jejich anglické, německé či francouzské ekvivalenty a sledovat tak vývoj slov, jak je převzaly tyto evropské jazyky.

Samotný jazyk však studenty postupně začal nudit, a tak jsme začali probírat reálie, na které v dějepise není dost místa: římská jména, odívání, kalendář a podobně. Mým plánem do budoucna je utvořit pro latinu konverzační témata se slovíčky, jako jsou třeba pro angličtinu. Již teď se však snažím vnášet do hodin co nejvíce mluvené latiny.

Kolik studentů z vašich předmětů maturuje?

Z latiny zatím maturity nebyly, neboť minulý rok jsme měli teprve první maturanty a letos také nebudou, protože „čtvrťáci“ nemají předepsaný počet hodin,

Na gymnáziu Pod Vyšehradem učím třetím rokem, takže skoro od počátku a jsem spokojený. Nejprve řeknu to, co se mi tu líbí. To se říká lépe a je toho naštěstí daleko více. Je mi příjemné, že si mohu učit podle vlastní představy a nejsem striktně vázán osnovami. Samozřejmě je také důležité, jak na mě reaguji žáci, kteří mi dají okamžitě najevo, že na ně nestačím. Naši studenti jsou dobrým indikátorem toho, jestli dělám svou práci dobře a svědomitě. Tato škola mi také umožňuje být na stejné úrovni jako studenti, a mluvit s nimi jako se sobě rovnými.

Příznivá je i celá atmosféra vztahů mezi žáky a učiteli. Možná k tomu dopomáhá i relativně nízký věkový průměr učitelů - něco kolem třiceti let. Všichni jsou tu otevření a já jsem tu v pedagogickém sboru ještě nezažil žádné osobní konflikty nebo snad hádky. Já vždy říkám: „Nechodím do práce, ale do školy.“ To si myslím je docela výstižné.

Mimo jiné tu samozřejmě máme i lepší ekonomické podmínky než na státních školách. Pro mě však peníze nejsou rozhodující,

druhou stranu je v putování za studiem kousek poezie. Ve středověku tomu ostatně nebylo jinak.

Když to vezmu subjektivně, tak by se možná měly ještě jednou zvážít svobody, které mají naši studenti. Někdy se mi totiž zdá, že někteří studenti to nejsou schopni unést. Hlavně nižší ročníky toho občas zneužívají. To, jak jsou tlačeni a hlavně ochotni pracovat, je naše starost, ale aby studenti chodili do školy, to musí být jejich zájem.

Co si myslíte o významu a poslání školní psycholožky (psychologa)?

Naše psycholožka Eva Vondráková je velkým přínosem, neboť zvládá hrozně moc práce najednou. Navíc docílila toho, že jsou studenti ochotni se jí svěřit a věřit jí. Tomu předcházela určitě velký kus dřiny. Velmi dobré jsou i její psychotesty, které studentům ukáží, kterým směrem mají rozvíjet svůj talent. Psycholožka je tu ale i pro učitele a rodiče.

*Děkuji za rozhovor.
Jan Daněk*

PŘENOS V ČASOPROSTORU POMOCÍ NAŠEHO VĚDOMÍ

Ano, je to možné! Nedávno jsme narazili na (zatím) neznámého vědce, profesora Holečka, re-spektive na jeho výzkum. A zjistili jsme, že objevil naprosto převratnou věc, jejíž název tkví v názvu tohoto článku. Profesor si to zatím chce nechat pro sebe, zřejmě je příliš skromný. Nám se však podařilo umístit do jeho laboratoře odposlouchávací zařízení, a díky tomu jsme zaznamenali velmi dlouhý rozhovor mezi profesorem a jakýmsi hlídačem. O tomto hlídači jsme zjistili, že se jmenuje Josef Kubálek a je to pracující důchodce. Bývá spatřován ve vytahaném svetru, starých kalhotách, ošoupaných polobotkách a v kdysi modré vytahané brigádýrce - znaku nočních hlídačů. Ukázalo se, že jsme udělali dobře s odposlechem v pracovně. Hlídači Kubálkovi totiž řekl profesor vše o svém výzkumu v domněnku, že to nevzdělaný sklerotický důchodce stejně brzy zapomene. Ti, kdo jsou pod tímto článkem podepsáni, doporučují zamyslet se po jeho přečtení. Aspoň minutku...

Celý rozhovor začal cvaknutím, které jsme identifikovali jako zvuk vypínače zářivky...

„Hergot,“

šouravý zvuk (zřejmě Kubálkovy polobotky),

„už tu zas ten starej cvok usnul. Pane profesore! Proboha!!,“

Změna v hlase byla ohromující. Z poklidného přešel ve velmi vylekaný.

“Aby ho tak ranila mrtvička...pane profesore! Neranilo vás?,,

Ozvalo se posunutí židle.

“Co mi nesete, pane Kubálek?,,

“Tfuj!,, ulehčené odplivnutí, „Málem mě ranilo...“

„Vidím, že je to vaše oblíbené slovo, pane Kubálek...“

„Ale..., dejte pokoj. Co tu vůbec děláte? Jsou dvě hodiny v noci.“

„Komunikoval jsem sám se sebou.“

„Jo, tak to já si taky někdy melu sám pro sebe, ale ne ve dvě hodiny v noci!“

„Říkám komunikoval!“

„Jo, to dělá ten rozdíl vzdělání, vobyčejný melou, chytrý komunikujou.,“

“Nerozumíte mi. Ověřoval jsem výsledky svého výzkumu. Komunikoval jsem sám se sebou z roku 1962 na Moravském poli. Měl jste vidět tu ránu, co dostal Přemysl. A úplně zbytečně. Spletl si toho saskýho votrpu s Joštem. Měli stejnou barvu famírnochů a v tý vřavě...,“

“Jo, tak to už jsem doma, stejná barva fanfrňoulů..., sám se sebou..., na Moravským poli. Teda nevím, kdy ta bitva na tom poli byla, na to jsem nebyl dobrej už ve škole, ale určitě ne v roce 1962..., počkejte moment, někam si zavolám...,“

“Ale pane Kubálku, uklidněte se, já nejsem vůbec přepracovaný..., no tak, sedněte si!,,

“Já jsem úplně klidný, pane profesore, vy se laskavě posadte a uklidněte. Jestli jste nebo nejste přepracovaný, nedokážu posoudit, ale to, že vám pěkně hrabe, vím, jako že jedna a jedna...,“

“Tak už dost! Vysvětlím vám podstatu svého objevu. Koneckonců, nedefinovaná primitivně strukturální mysl, například dětská, je daleko pružnější ve smyslu akceptování deviantních hypotéz, a jestliže se to samé týká pro jistou podobnost i senilních starců, máte naději s klidem si vypít svoji ranní dvanáctečku třeba na vrcholku Chufevovy pyramidy a zrovna předevírem.,“

“Nerádej se zlobit, pane profesor, ale moje primitivní, deviantní a senilní mysl mi napovídá, vzhledem k tomu, jak jste sice poněkud zmateně, ale trefně ráčil poznamenat, že moje dvanáctečka je ještě v lednici, že jeden z nás dvou je cvok, že mu šibe..., a pořádně...,“

že k dnešnímu datu zblblnul, že dočista zmagorovatel..., a že..., ...vodu...!,,

“Prosím, ...zapijte to, je to neškodné neuroleptikum, pane Kubálek, uklidní vás to...,“

“Fuj, modrej aspyrin! Jestli po tom usnu a vy mi vymlasknete mou plzeň, křápnou vás po lebce jako Přemysla, až uslyšíte fanfrňouly zpívat mariáš..., é ... Otčenáš. Už to, zdá se, začíná působit.,“

“Famírnochy, neboli přikryvadla, ozdobná pokrývka přílbice středověkého rytíře. Jistě uznáte, že by ani v nejlepším zpívat Otčenáš nemohly.,“

“Co by nemohly. Vy si diskutujete s hraběnkou ze Sáby, fanfrňouly můžou dělat štryptýz nebo i hlasovat...,“

“Podívejte, vidíte to?,,

„Ten chuchvalec drátů?..“

„Ano. Je to funkční model části mozkové struktury..“

„Je to blbý nebo chytrý?..“

„To je právě ono, ono to nemyslí..“

„Tak to hodte do kýble..“

„Vaše nesporně přímočará kritika není tak úplně neoprávněná, pane Kubálek. Ono to naprosto přesně modeluje logické i strukturálně emoci- onální psychické pochody. Ale nemá to fantazii! Nepředstavuje si to..“

„A co by si to jako mělo představovat, dyť se na to podívejte, jak to vypadá, snad jak se miliskuje se šňůrou od ledničky?..“

„No, proč ne?..“

„Tak s tím nejsou žádný špásy. Sestřenice mojí ženy si představovala ráno večer, jak se miliskuje s klikou u dveří, a všichni se jí směli. Ted' nám už šestý rok píše z ústavu. Heřgot, aby mi tak ta potvora vypnula ledničku. Teplý pivo, to je huus!..“

„Vidíte taď ty řady bílých bodů. To jsou obvody kvazispojité integribility, vlastně něco jako paměť. Dokonalá absolutní generace. Má všechny vlastnosti lidské paměti. Tedy téměř všechny. Pomocí těchto obvodů si tahle věcička může vzpomenout na cokoliv, co se v její paměti uloží. Obraz, událost, všechno. Dokáže s touto pamětí pracovat. Ale v jednom se od lidské paměti liší. Je právě kvazispojitá. A my jsme dokázali, že tato kvazispojitost je zákonitá. Nelze nijakou konstrukcí překročit jistou minimální hranici nespojitosti. Něco jako někdejší Heisenbergovy relace neurčitosti. Rozumíte?..“

„Jo, něco jako vychrochtoptální..“

„Co prosím?..“

„Vychrochtoptální!..“

„Nerozumím..“

„To je pro vás něco jako pro mě kvazispojitá. Blbost!..“

„Aha. Díval jste se na obraz televize hodně zblízka nebo viděl jste fotografii pod mikroskopem?..“

„Já jsem náhodou viděl i velblouda z pěti centimetrů. Zezadu. Pak

jsem ležel dva měsíce na očním! No a co?..“

„No a nic! Jen to, že ty obrázky jsou složeny z drobných světelných teček, diskretních informací!..“

„To jako tajných?..“

„Ne, to jako samostatných, oddělených. A my jsme dokázali, že každá struktura, nebo klidně řekněme myslící hmota, může vytvářet tou cestou, jak se předpokládalo, obrazy a představy jen z takovýchhle teček. Je to přírodní zákonitost.“

„No dobře, to mě nešokuje. S tím objevem bych klidně mohl chodit spat v osum.“

„A teď, pane Kubálku. Máte představy nebo sny takovéhle nespojité, tečkované, nebo jako ve skutečnosti?..“

„Já mám, pane profesore, já mám tak živý sny, že tečkované jsou akorát ty muchomůrky, o kterých se mi zdá, když stará udělá k večeři smaženici.“

„Tak, právě! Experimentálně jsem zjistil, že děje a obrazy probí- hající v lidské fantazii jsou spojité, tedy ve smyslu odrazu skutečnosti v našem vědomí spojité. A přitom přírodní zákonitost to vylučuje!“

„Nekomplikujete si trochu život? Což si dát radši takhle to pívečko?..“

„Ano, ano, ale poslouchejte, teď vám to řeknu zcela srozumitelně. Skutečnost by se měla k vaší představě nebo vzpomínce jako třeba skutečná láhev k láhvi na obrázku. Tak by to vycházelo z klasické a mnou potvrzené původní představy.“

„Hrůza, mně když se zdá o flašce, tak to vůbec necítím, jako že by byla na obrázku!“

„Je to sice nepřesný příklad, ale je to tak. To tedy ale znamená, že naše dosavadní chápání představ nebo možná vzpomínek a snů je zákonitě nesprávné.“

„To mě netrápí. To má říz... ..co? Achááááá...“

„Na zdraví! My totiž, pane Kubálku, v takzvaných představách prožíváme skutečnost!..“

„Tak to je objev jako stehno! Radím vám, nikde to neříkejte, nebo budete mít tu čest strávit zbytek života v blízkosti sestřenice mé ženy!..“

„Jak to? Aha, to je ta duševně...“

„Jo, magor!..“

„Ale ne, skutečně mám pro své tvrzení již přesvědčivé důkazy. Opravdu, naše představy jsou prožívána skutečnost, ovšem v jiném čase a v jiném prostoru..“

„To jako myslíte jednou ráno, jednou večer, jednou v posteli, jednou na seně...“

„Ne, ne! To je něco jiného! Říká vám něco jméno Einstein?..“

„Ne..“

„Albert..“

„Jo. Vlasatej, s houslema. Všechno je jinak!..“

„No nevím, jestli se vám podařilo vystihnout obsah jeho teorií, ale jím začala éra filosoficko-fyzikálních hypotéz o vztahu hmoty, prostoru, času a jejich dynamice..“

„Aha! A přece se točí...“

„Ne, to je Galilei!..“

„To je dobřej nápad, já si taky naleju!..“

„Takže struktura a rozložení hmoty generuje, neboli vytváří prostor, jehož vlastnosti jsou, dá se říci, totožné se strukturou této hmoty a interakce hmoty v tomto prostoru dále určuje vlastnosti času. Rozumíte?..“

„Jako by se stalo, jako by se stalo...“

„Tedy ještě jinak. To, že vidíme nějakou věc nějak, závisí na vzájemném působení mezi námi a tou věcí, na její poloze, rychlosti a tak...“

„No a co?..“

„Dívám-li se na svět kolem sebe, něco vidím!..“

„Úchvatný objev! Začínám se cítit jako vědec...“

„Počkejte, jsem ve svém prostoru a ve svém čase, vzhledem k tomu, že se dívám stále za sebe, nic vlastně nepozoruji...“

„Dobře, začíná to bejt sranda! Připomínáte mi Diora, který odkazuje světu výsledek svého celoživotního díla slovy: 'Hovno smrdí.'...“

„Ale, pane Kubálku, stáváte se vědcem a mluvíte jako idiot!..“

„No prosím, poslouchám, ale s odpuštěním, pane profesore, vy na mě zatím působíte opačným dojmem...“

„Jste v sobě. Věci se obvykle nemohou dostat mimo sebe. Taková laň. Narodí se a začne si sebe sama uvědomovat. Spíš začne sama sebe cítit. Řídí se pouze pudy. Neví, a to doslova, protože vlastně nemá to, čím se ví, co bylo před ní a co bude po ní. Pouze primitivně a bezprostředně reaguje na okolí. Pro ni je vlastně její život nekonečný. Neuvědomuje si svůj začátek a konec. Jasný?“

„Zajímavý.“

„Daleko hůř, pochopitelně v tomto smyslu, na tom jsou například květiny nebo kameny. Nemají vědomí. To člověk získal. Uvědomuje si. Vytvořil kulturu, dokáže předávat poznatky, tím si uvědomil, co bylo před ním a že něco bude po něm. Zaplatil za své vědomí vědomím své smrti.“

„Nechte si to, takhle se mluví s důchodcem?!“

„A dál, získal a rozvinul tím i možnost představy. Tím se vlastně dostává mimo sebe, ještě to moc neumí. Ale dostává se mimo sebe a tím i do jiné reálné pozice, kde v jiném prostoru a čase může prožívat a prožívá něco jiného. Pochopitelně se nelze v primitivním slova smyslu fyzicky přenášet do jiných souřadnic prostoru. Jako že bych se já z dneška a tady setkal s já z roku 1962 z Moravského pole s ostatními já ze všech lichých let zítra v posluchárně. Podobně jako již Einstein ve svých konstrukcích dokázal například, že těleso v závislosti na pohledu má různou kvalitu existence, tedy existuje jinak, ale je to jen jedno těleso a ne dvě, tři, několik jinak existujících v jednom pohledu.“

„Já začínám vidět dvakrát...“

„Kombinace některých léků, speciálně neuroleptik, s alkoholem lokálně zesilují jejich účinky. To přejde. Ale dále. Vlastnosti hmoty, prostoru a času v závislosti na pohledu určují i různé proporce mezi prostorem a časem. Je tedy zcela možné, že v jistém pohledu sám sebe

můžete prožívat třeba právě v roce 1962 na Moravském poli.“

„A co když mě tam zabijou? Někakej ten Sas si nevšimne, že mám čepici místo funfrňoulů?“

„Tak tam zemřete a vy jste jednou provždy z roku 1962 na Moravském poli mrtev. Konkrétní vývoj situace v konkrétním čase je jednoznačný; ale vzhledem k tomu, že váš vlastní život je tady a teď, nic se vám tady a teď neděje.“

„Poslyšte, neměl bych tedy mít v občance náhodou napsáno 'Josef Kubálek tady a teď'?“

„Ne, to, že máte takové a takové datum narození, by se tam a tehdy v našem slova smyslu paradoxní nezdálo. Skoro denně, pokud si všimneme, kolem sebe vidíme věci, které nepasují do tady a teď, a to je dáno tím, že náš pohled na realitu nebo spíš realita z našeho pohledu není uzavřená ve smyslu téhle relativistické dialektiky vesmíru.“

„Takže já žiju svým vlastním životem tady a teď...“

„...a díky svému vědomí se můžete dostat do úplně jiného času a jiného místa a prožívat reálné situace, čemuž my říkáme představy. Ale není to představa, ale skutečnost jiného pohledu na vesmír.“

„A co to moje já a tehdy a tam, co je ta moje představa?“

„Vaše já tam a tehdy reálně existuje tam a tehdy stejně a podle stejných přírodních zákonů jako vy tady a teď a vy tady a teď můžete být pro něj tam a tehdy představa nebo, lépe řečeno, realita z jiného pohledu. Vy tady a teď nemáte z hlediska přírodních zákonů v ničem existenční prioritu před kýmkoliv vámi někde a někdy!“

„Před kýmkoliv vámi, tedy mnou, někde a někdy..., to musím zapomenout, abych to někde a někdy tady neřek...“

„Naše vědomí se vyvíjí, možnost tohoto relativistického cestování nezávislým časem a prostorem se naučíme využívat. Zatím jsme jako děti, které si s hrají, nebo lépe, teprve se učí si s něčím hrát. Podstatný je zlom skutečného uvědomění si tohoto faktu. Chce to cvik. Jde to rychle. Zvládnutý přenos časem a prostorem dovolí ovládnout moře informací, z něhož známe zatím jen kapku. Pokuste se soustředit. Zhasnu. Uvolněte se...“

Ozvalo se cvaknutí a nám došla magnetofonová páska...

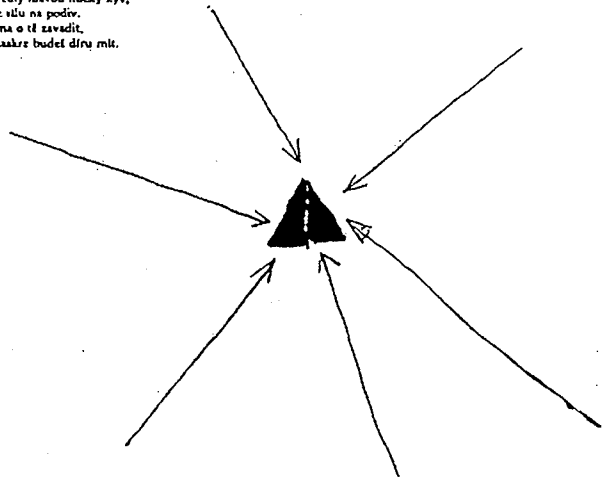
O výzkumu profesora Holečka je velmi vhodné chvíli přemýšlet. Zkuste to. Otevírají se velké možnosti...

rozhovor získal za svých studií na Matfyzu bývalý ředitel PORGu dr. Petr Kolář
redakčně upravil Přemysl Matějček

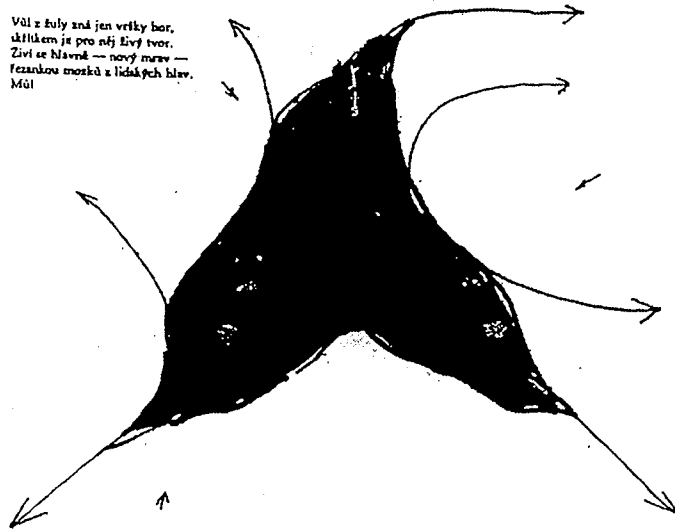
KNÍŽKY PRO JEDNU BÁSEŇ

MORGENSTERN
CHRISTIAN
KAMENNÝ
VŮL

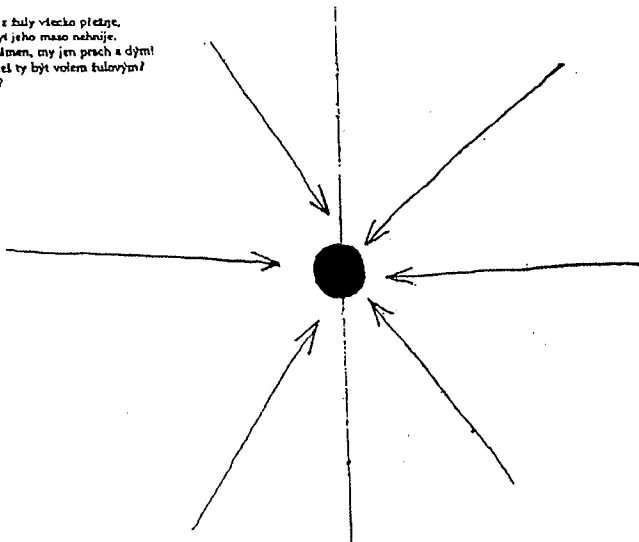
Vůl z tuly hlavou měkky křiv,
dávaje sílu na podiv.
Rohama o tl. zavádít,
skra naakre budeš díru mít.
Můl

Vůl z šuly and jen vršky bor,
skřítkem je pro něj živ tvor.
Zivi se hlavě — nový mraz —
řezankou mozku z lidských hlav.
Můl

Vůl z šuly všacko přetaje,
vždyt jeho maso nebujje.
Je kámen, my jen prach a dým!
Chtěl ty být volem šulovým?
Nu?

© ВОЛОДЯ
ПРАГА
МСМХСХІ

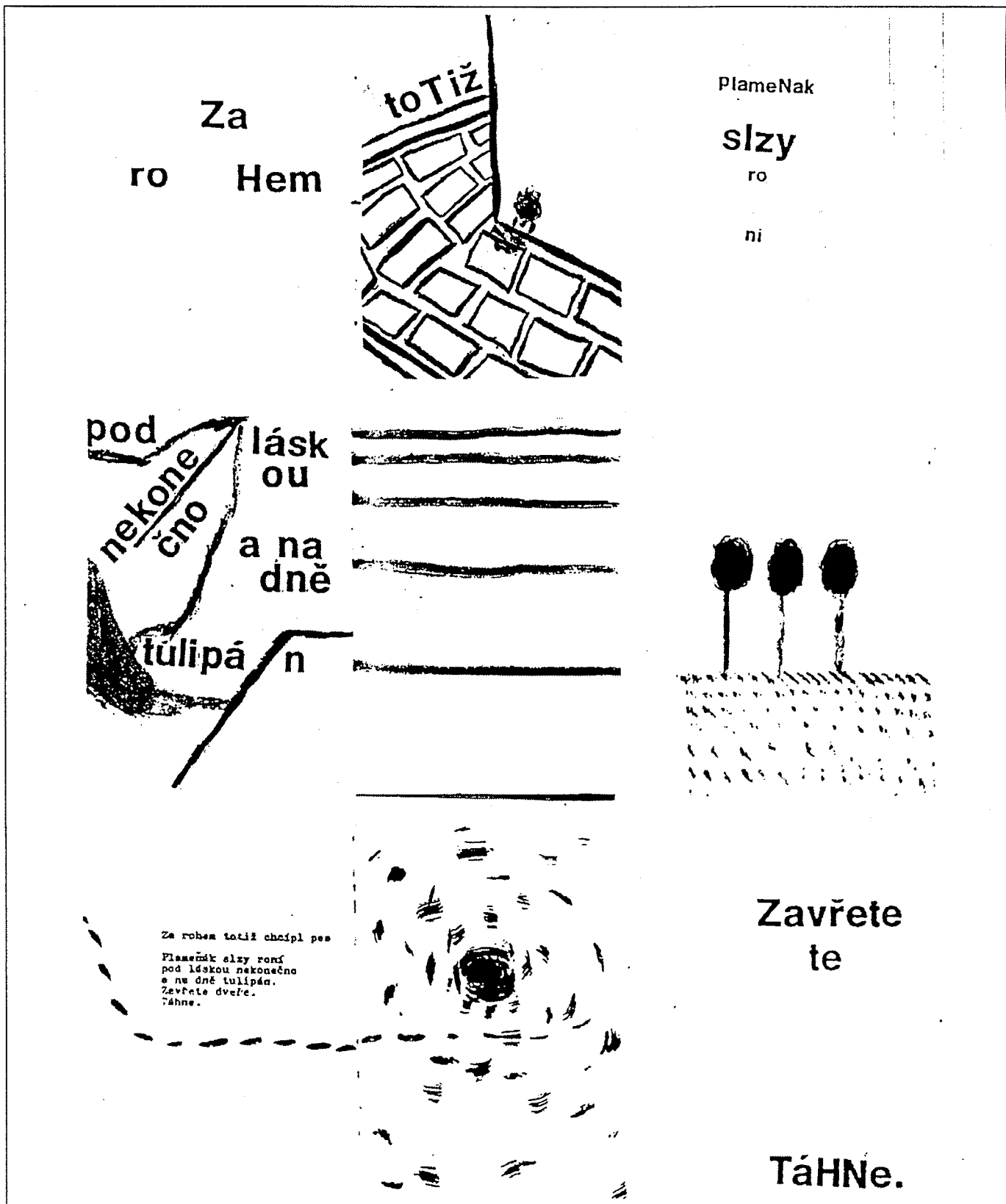
Milí čtenáři,

představujeme Vám na této dvojstraně jenom malé střípky z naší společné dlouhodobé práce. Vyráběli jsme letos na hodinách výtvarné výchovy (a dr...) knížky – Knížky pro jednu báseň.

Každý student si báseň, která se mu opravdu líbí, vlastně vybral už vloni při literárních výletech do poezie. Letos jsme se zabývali typografií, ilustrací a také výrobou knih. Na knížky se můžete podívat do vitrín u sborovny, ale listovat v nich nelze, proto v PORGazeenu budeme otiskovat seriál různých ukázek z vnitřků knih.

VŠECHNY SE TOTIŽ POVEDLY!

Tercie + P.S.

PODOBNE JAKO V MINULÉM ČÍSLE PŘINAŠÍME UKÁZKY TVORBY Z HODIN ČESKÉHO JAZYKA MLADŠÍCH STUDENTŮ, TENTOKRÁT SEKUNDY.

Zadání: Milí studenti sekundy, už jste shromáždili všechny informace a kokumenty o svých zajímavých předcích. Teď už se jen pokuste sepsat příkladný ale také zajímavý a čtivý životopis. Neváhejte využít i popos nějaké zajímavé události, která Vašeho příbuzného čtenáři přiblíží.

Mnoho zdaru P.S.

Zleva: Maxmilián, Anna, Mirek, Ota

Životopis mého předka

Katka Elstnerová

Maxmilián Elstner byl můj pradědeček. Marodil se 7. dubna roku 1896 v Rudolfově u Liberce. Zde žil čtrnáct let se svou matkou, otcem a dvěma sourozenci Marií

a Rudolfem. Ve věku čtrnácti let se s nimi přestěhoval do Heřmanova Městce, kde se začal učit strojním zámečnickem. Montování ho bavilo a během učení sestrojil dětské autíčko, které později koupil na výstavě hrabě Kinský pro svého syna. Za to byla Maxmiliánovi zkrácena doba učení na dva roky. Strojním zámečnickem se vyučil dne 15. května roku 1912.

Dva roky nato začala I. světová válka. Maxmilián narukoval k rakouskému královskému a císařskému námořnictvu. Učil se v námořnické škole v Boce Kotorské a později sloužil u ponorky, která se plavila ve Středozemním moři. Roku 1917 ponorka havarovala a klesla ke dnu. Maxmilián vyplaval torpédovou rourou a pak plaval až omdlel. Moře ho vyplavilo na pobřeží Sicílie. Zbytek války strávil v italském zajetí.

Po válce, roku 1918 Max spravoval se skupinou montérů nefunkční rakouské automobily, které italská vláda darovala českým legiím. Vznikl autoprapor českých legií a tato skupina odvezla automobily do Prahy, kde je darovala T.G. Masarykovi. Ve dvacátých letech Maxmilián pracoval ve zbrojovce ve Vršovicích. V té době se do Prahy stěhovala dcera hraběte Dohalského, která si brala

pana Kamenického. Vzala si s sebou i svou služku Annu Choholatou, která se v Praze seznámila s mým pradědečkem a 23. června roku 1921 se s ní Maxmilián oženil v chrámu Páně u Křížovníků. Postavili si na hypotéku dům v Březiněvsi. Ve 30. letech však nastala krize, Max byl dva roky bez práce a o dům přišli. Přestěhovali se i se svými dvěma syny do Libně. Maxmilián začal pracovat na výrobě tanků.

V roce 1936 perská vláda vyzbrojovala armádu českými tanky a pradědeček byl vyslán jako instruktor. Po půl roce se vrátil zpět do Prahy, ale jako instruktor působil i později v Rumunsku, kde byl i s prababičkou, a také v Polsku.

V době války opravoval ve Francii v týlu německé armády tanky.

Po válce začal pracovat ve vývojovém oddělení ČKD automobilky.

Zemřel na srdeční chorobu v Praze 3. února roku 1954 ve věku padesáti osmi let.

Životopis mého předka

Miklós Csémy: Prababička

Napsat o své prababičce jsem se rozhodl proto, že prožila prakticky celé toto století, které bylo plné osudových historických událostí.

Narodila se r. 1906 v obci Toň jako třinácté dítě statkáře Szigethyho. Rodiče jí dali jméno Lýdia.

Když Evropou otřásala první světová válka, byla ještě dítě.

Vzdělání se jí dostalo na dívčím lyceu v Bratislavě. Vynikala především ve strojopisu a těsnopisu. Z jazyků se zde učila němčině a francouzštině.

Bylo jí dvacet pět let, když se zamilovala do Miklóse Nagye, za něhož se záhy provdala a přestěhovala se za ním do jihozápadního Maďarska.

Po častých neshodách a vážných hádkách skončilo manželství rozvodem.

V té době se jí také narodila v Budapešti dcera. Prababička se s dcerou vrátila na statek a začala stavět nový dům.

Jakmile dům dostavěly, vypukla druhá světová válka. Vesnice byla na čas obsazena Němci, kteří před koncem války ustoupili blížící se Rudé armádě.

Její příslušníci si však brali od lidí, co se jim zalíbilo. Jeden ruský voják chtěl prababičce ukrást její oblíbené kolo značky Johnson. Poté co uviděl, jak urputně prababička kolo brání, raději utekl.

Po roce 1945 byly osoby německé a maďarské národnosti zbaveny občanských práv a jejich majetek byl zkonfiskován.

Tak prababička přišla o všechno a zbyl jí jenom její dům.

Nastalo období velké nejistoty a obav z možného vysídlení do Maďarska nebo do Sudet.

Několik lidí chtělo zbavit prababičku i toho posledního, co jí (kromě její dcery) zbylo - jejího domu.

Mysleli si, že to bude lehké, protože v domě žila jen osamělá žena s nedospělou dcerou.

Jeden člověk měl tu drzost, že přišel prababičce říct, aby se vystěhovala. Tenkrát vzala prababička sekeru a řekla, že dům opustí jen přes svou mrtvolu.

Po této události se už nikdo nepokusil její dům pro sebe získat.

Během této doby plně napětí u ní propukla choroba zvaná epilepsie, která se vyznačuje silnými záchvaty se ztrátou vědomí.

Po komunistickém převratu v roce 1948 započalo v této obci zakládání JZD. Dcera prababičky se dobře učila a i přes velké nesnáze se nakonec dostala na pedagogickou fakultu. Aby mohla studovat, musela prababička pracovat jako nádeník v družstvu. Pracovala na polích, která jí dříve patřila. Odpracované hodiny jí zaznamenával člověk, který neuměl počítat, a tak se i o nuznou mzdu musela často dohadovat.

Když její dcera dostudovala a začala učit, zdálo se, že bude klidnější období. Pak si ale dcera vzala za muže protestantského faráře, a kvůli tomu musela školu opustit.

Prababička pak pomáhala dceři s výchovou tří vnuků. Nejstarší z nich je můj táta.

Moje babička s dědečkem a dětmi se v roce 1964 přestěhovali do Prahy a prababička zůstala sama. Její vnuci pak k ní jezdili vždy v létě na prázdniny.

Letos bude mojí prababičce devadesát let. Má dobré zdraví a jasnou mysl. Ještě sama (a velmi dobře) vaří a zajímá se o vše, co se kolem děje, o politiku i o módu. Ve svém životě prožila mnoho vekých změn. Líbí se mi, že přes všechno, co prožila si zachovala optimismus a smysl pro humor.

Životopis mého předka Vojtěch Helebrant

Při seznámení se s historií našeho rodu mě nejvíce zaujala postava mého prapradědečka. Jmenoval se Vojtěch Kumpera a narodil se 27. 4. 1856 v Mírošově (Mírošov je vesnice poblíž Rokycan). Tam jako kluk nastoupil do obecné školy, kterou jako jedinou vystudoval. V roce

1879 se odstěhoval do Pilníkova (vesnice u Trutnova), kde nastoupil do služby jako četník. Tady se seznámil s Marií Gottwaldovou, kterou si roku 1881 vzal. V roce 1883 se jim narodilo první dítě. Přišel rok 1890 a prapradědeček Vojtěch se přestěhoval z Pilníkova do Chrudimi, kde opět pracoval jako četník. Událost, která se zde odehrála později, změnila život jemu i jeho potomkům.

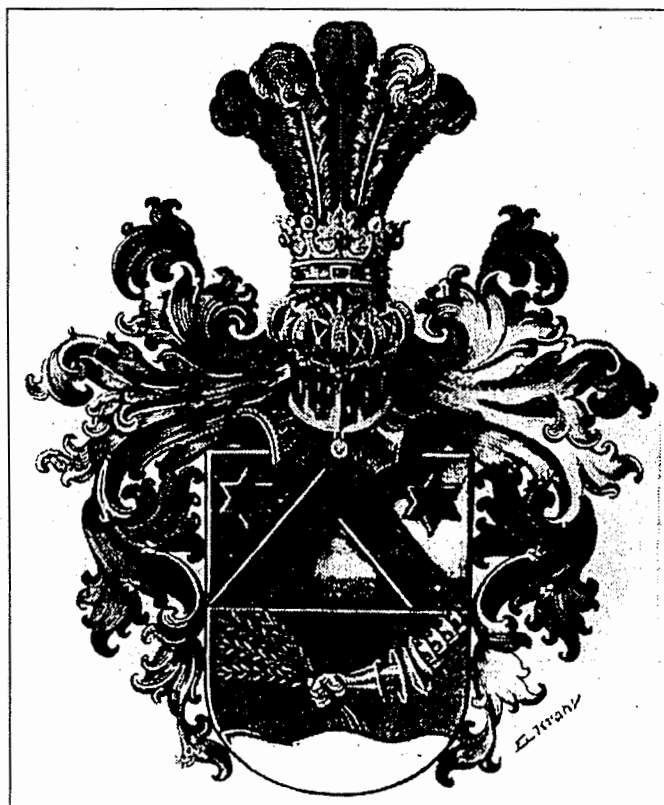
Když jednoho dne během služby procházel podél řeky, zaslechl úpěnlivé volání o pomoc. V řece uviděl čtyři tonoucí děti. Bez váhání skočil do vody a postupně se mu s nasazením vlastního života podařilo všechny děti vytáhnout z vody. Tento statečný čin mu přinesl úctu v širokém okolí. Tím tenhle příběh zdánlivě skončil.

Po dlouhých letech služby odcházel v roce 1916 do penze jako major. V tomtéž roce začal panovník Karel I. udělovat zasloužilým vojákům za věrné služby šlechtické tituly. Při této příležitosti bylo znovu připomenuto prapradědečkovo statečné počínání při záchraně tonoucích dětí. Byl mu proto udělen dědičný šlechtický titul „Vojtěch Kumpera von Vlnoboj“.

Šlechtický erb zobrazuje ruku držící čtyři ratolesti nad rozbořenou vodou, což představuje čtyři malé děti zachráněné z řeky.

Přidělením šlechtického titulu se dostal do styku s významnými osobnostmi a ke konci první světové války i s tzv. Českou Mafií, která tajně připravovala rozbití Rakouské monarchie. Proto po vzniku Československé Republiky byl znovu povolán na místo prvního velitele četnictva v Čechách a povýšen na podplukovníka. V roce 1920 definitivně odešel do penze.

A tak jako četnický podplukovník ve výslužbě Vojtěch Kumpera z Vlnoboje 18. 4. 1925 umírá.

Za hranice možností

Zn.: NA DLUH

Filipovi bude 18 let, vyučil se elektrotechnikem, dělá si maturitní nástavbu. Žije spolu s maminkou a babičkou ve starém velkém smíchovském bytě. Mají chalupu nedaleko Prahy, kam často jezdili. Filip je toxikoman.

tak, jak sem čekal, že bude. Podruhé to už bylo něco jiného.

* Chtěl bys přestat?

Jo.

* A zkusel jsi to?

Jo. Rodiče už asi něco tušili, tak mě poslali za obvođačkou, jen jako na kontrolu, ale hned šla po žilách, bylo mi to jasný... Řekl jsem jí, že až začnou prázdniny, vyseru se na to. A taky sem to udělal.

* Teď ale bereš, proč jsi zase začal?

Protože je to droga.

Byl sem někde v klubu, skoro dva měsíce čistej, a někdo se mě zeptal, jestli něco mám. Řekl jsem, že už v ničem nejedu, on odpověděl: „Začneš.“. Rozbil jsem mu hubu, a za dva dny jsem si vzal...

Už se mi bez toho blbě žije.

* Lituješ toho, že bereš?

Jo.

* Jakej je tvůj vztah k droze?

No, divnej, jinej než se píše a tvrdí. Já to nevímám jako návyk, ale jako zvyk. Tak, jak si ráno čistím zuby, jak si koušu nehty, tak si šlehám piko.

* Kde jsi drogu bral?

Od kámoše. Starej toxík, smaží a vaří dvacet let, prostě elita. Chodili jsme k němu do bytu s kamarádem. Vždycky něco měl, měl toho hromady, takže nám vždycky něco grátis odsypal, ani jsme si někdy nemuseli říkat. Jednou tam něco vážil, a rozsypal to po podlaze. Měl takovej ten huňatej koberec, takže to z něj nemohl dostat. Chtěl to vyluxovat, ale my sme si vzali brčka a z toho tepichu to vyjeli sami...

* Co a jak dlouho bereš?

Piko (*pervitin, stimulant*), denně, asi 50mg, to je tak asi za stovku. No, něco přes tři roky.

* Jak ses k tomu dostal?

Klasicky, jako každěj jinej, od kamaráda, ten ti to dá jako první.

* Máš mu to za zlé?

Ne, byla to moje blbost. Ale tak jako tak, už rok je mrtvej...

* Proč sis poprvé vzal?

Zvědavost, experiment - nevím. Ale rozhodně jsem v tom nechtěl pokračovat, bylo to sice dobrý, ale ne zas

* A kde bereš drogu teď?

Dealerstvím, čím jiným? Ale nedělám to pro prachy, nedávám to malejm dětem ve žvejkách, prostě akorát potřebuju na svou dávku. To je úplně normální, a nevidim nic špatnýho na tom, prodávat lidem co berou, dobrej, kvalitní a hlavně levnej matroš. To není takový to dealerství z Republiky a Můstku... (*nám. Republiky a Mústek jsou vyhlášené lokality arabských dealerů heroinu a pervitinu.*)

* Co si myslíš o současné antidrogové kampani v médiích?

Co bych měl, směju se, hořce...

* Co můžeš o droze říct?

Je s tím možný jít fakt za hranice běžnejch možností, ale je to na dluh - já třeba nepotřebuju vůbec spát, stačily by mi dvě hodiny, ale za rok bych byl v hajzlu. Takže spím, protože vím, že mám, jím přestože nemám hlad a tak. Taky jsem furt naspeedovanej, furt jedu, hučím, furt sem na adrenalinový špiče.

* Jaká je pro tebe droga, jedním slovem?

Byla inspirující.

Je svazující.

* Co bys chtěl říct lidem, co neberou?

Asi to, že zkusit to umí každěj trouba. Přestat, to už je vo něm jiným. Ať to vůbec nezkoušej.

* Děkuji za rozhovor

ptal se Tomáš II. Třeštítk

Co k tomu dodat? Filip je můj kamarád od dětství, vídali jsme s dost často, naše matky byly přítelkyně. Když ho dnes vidím, hubeného víc než já a vzpomenu si, jak se mi s ostainími smál... Zapomíná co říkal, chaoticky přechází v hovoru z tématu na téma, mění gramatické časy a stále mě i sobě opakuje, že ho fet určitě nezabije...

Když jsem Filipovi telefonoval a ptal se ho, jestli by nechtěl udělat rozhovor, překvapil mě svým nadšením. Na naší první „pracovní“ schůzku přinesl průzkum, který udělal ve své třídě a také se týká drog. Slíbil jsem jej otisknout.

Ve třídě je 22 lidí ve věku mezi osmnáctí a devatenáctí lety, jedná se o maturitní nástavbu.

12 lidí pravidelně kouří marihuanu a hašiš

3 lidí berou nebo zkusili LSD

6 lidí pervitin

5 lidí heroin

3 lidí extázi

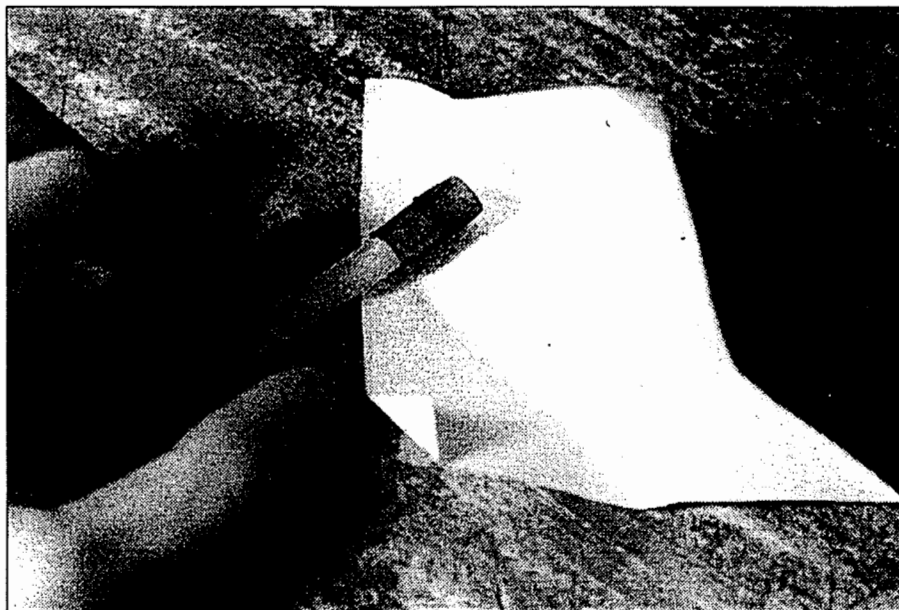
2 lidí kokain

Anketa byla anonymní, výsledku se dá věřit...

„Drop in – vhodit, zaskočit, navštívit“

Jedním z řešení osobní drogové krize je návštěva některého ze středisek, zabývajících se touto problematikou. V Praze mezi nejznámější patří K-centrum na Letné a Drop in centrum v ulici Karolíny Světlé. Zde pracuje i doktor Presl a PhDr. Ivan Douda, se kterým jsem konzultoval interview s Filipem.

Z ulice se vchází do malé čekárny s jednou židlí, stolem a na něm postaveným kastrůlkeim sloužícím jako popelník. Na topení je přivázaná otlučená reprobodnička, ze které někdo celou hodinu pořvával, jak je ten život „super,, „grejt“ a „lets soutěžit s rádiem sity“. Na lidi, se kterými jsem v čekárně seděl a kteří tam rozhodně nešli v rámci činnosti pro středoškolský časopis, tato zvuková kulisa příliš dobře nepůsobila. V čekárně se za tu dobu vystřídal čtyři punkeři s výmluvným kukučem, tři slečny, sotva odrostlé základní škole, Jiří X. Doležal - re-

daktor Reflexu, fotograf téhož periodika a překvapivě se tu dal zahlédnout i Richard Falbr - současný odborový předák.

Po dlouhém čekání vás uvedou do daleko lépe působících prostor - místností k vlastní psychologické a osvětové činnosti. U dveří stojí jakási menší plastická popelnice, v době mé návštěvy zcela plná použitých injekčních stříkaček a jehel. Vynáší se pryč několikrát do měsíce...

Ze všeho nejdříve jsem se zeptal na činnost Drop in. Klientům je zde poskytováno základní poradenství, psychologické pohovory a především výměna stříkaček a jehel. Je možno nechat si zde provést test na

HIV, každé pondělí se tu schází „skupina“ rodičů, dostanete tu občas hamburger od Mc Donalda, sponzora. Dříve jste si sem mohli přijít pro dávku Diolanu, látky substituující tvrdé drogy, ale pro svou slabost se do budoucna doufá s jejím nahrazením tolik diskutovaným Metadonem.

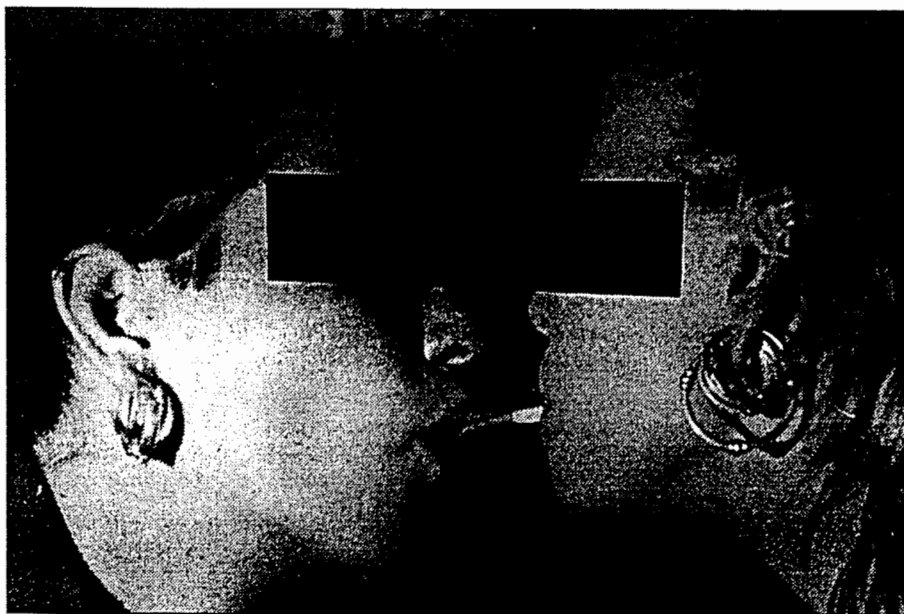
Co se pacientů týče: V Praze nyní ustupuje trend pervitinu, nastupuje heroin. K nitrožilní aplikaci doženu člověka finanční podmínky: kouřením či šňupáním do těla dostane člověk pouze asi polovinu dávky, zbytek „cestou“. Nakonec jsem se zeptal na radu pro naše čtenáře - jak se drogám vyhnout, když je to dnes tak těžké.

„Je to taková hierarchie,“ odpověděl dr. Douda, „a) neber drogy, b) když je hereš, nepíchej si to, c) když si to picháš, choď si k nám pro čisté jehly, aby sis je nemusel půjčovat, d) když si je půjčuješ, půjčuj si je od toho, kdo nemá AIDS. Ale vyhnout se jim prostě nedá.“

TOMÁŠ II. TŘEŠTÍK

Pozn.

Za minulý rok zemřelo 5 narkomanů evidovaných drop in. Dalších 18 má pozitivní test HIV, u šesti z nich je prokazatelným původem cizí jehla při nitrožilné aplikaci. Dva narkomani si přivezli AIDS z ciziny.

Druhá Plecháčkovská akce kupodivu neztroskotala na špatném časovém pásu peruánských indiánů, nýbrž se změnila v zápas na život a na smrt mezi Old Stars PORG a zbytkem světa z Mělníka. Celá tato komická akce se odehrála v noci z 20. na 21. ledna 1996 na mělnickém zimním stadioně a jeho okolí, a dohra potom na Gymnáziu Jana Palacha. Utkání se konalo za podpory prezidenta hokejové asociace Sýkory a skláren – nejspíše z okolí Mělníka, jež věnovaly vítězům ceny (pan prezident věnoval svoji hlavu – ale o tom až dále).

Ze strany Old Stars se zúčastnila řada elitních profesorů, studentů a dalších příbuzných, mezi nimiž vynikli nejvíce Andrej Plecháček (se svým skóre pěti gólů do soupeřovy branky byl opravdu nejlepší, počet vlastních gólů nebyl uveden), Jan Kratochvíl ml. (skóre bylo zaokrouhleno na tři góly), Dana Sochová (dva góly) a jeden bratr F. Kozák (trefil se alespoň jednou). Neměla bych opomenout Magdu Podanou, jež sice vypadala na první pohled jako maskot družstva, ale v dámské mezihře to dotáhla až na dva góly z poloviny hřiště do prázdné brány. Vyhrála tak sadu šesti skleniček a unikátní vstupenku na všechny zápasy mělnického hokejového týmu (pro zájemce – tato vstupenka by měla být na prodej).

**Old Stars PORG
vers.
Hvězdy a perly Mělník**

11:7

**aneb Střípky a perličky
z 1. ročníku
hokejového turnaje
o putovní pohár
pana prezidenta**

Největším zabijákem byl výše uvedený Jan Kratochvíl ml. – měl totiž trochu problémy s brzdami a tak nejprve narazil do prezidenta, čímž se stal jedinou zjevnou příčinou vertikálního nárazu mezi ledem a prezidentovou hlavou. Hlavu to asi bolelo více, protože prezident skončil se zakrváceným obvazem kolem již zmíněné hlavy.

Nejvíce zábavy způsobily chrániče a dresy, do nichž si každý mohl ještě někoho pozvat. Dospělo se také k názoru (hokejisté dále nečtou), že hokejisté jsou hloupí = mají malou hlavu, protože snad každý z nás měl problémy dostat se do helmy (možná to způsobila napať naše vysoce nadprůměrná inteligence).

Největší rozruch způsobil pan ředitel Suchomel hledající své spodní prádlo ve společné šatně zahalen jen do cestovního ručníčku.

Přestože mnoho hráčů Old Stars týmu používalo hokejku spíše pro podpěrné účely, nakonec zvítězila pravda a láska nad lží a nenávistí a my zdolali velmi tvrdého soupeře a odvezli si domů putovní pohár pana prezidenta.

P. S. Skleničky a pohár jakož i diplom by měly být k nahlédnutí ve sborovně, pokud se je již nějaký ziskuchtivý profesor nepokusil někomu střelit.

Petra

KOMISE, VSTÁVÁNÍ, KONCEPCE ... a jiné.

Rád bych krátce zareagoval na některé podněty, které mi poskytlo několik příspěvků v minulém čísle PORGAZEENU.

První věcí, zasluhující alespoň krátké dovysvětlení, jsou komise, které na začátku tohoto školního roku vznikly. Jejich účelem není rozhodně zvyšovat byrokracii, ani ztěžovat studentům možnost podílet se na chodu a činnosti školy. Vznikly proto, aby se každým, byť sebe-menším problémem nebo nápadem mohl a musel někdo zabývat a na druhou stranu, aby vždy, když někdo s něčím novým přijde, ale nemá sám prostředky, čas nebo sílu se nápadu dál věnovat, byl kdosi jiný připraven jeho podnět rozvíjet. Komisi je pět (materiální, škola a studenti, vnější škola, organizační a „public relation“), každý z učitelů je členem jedné z nich, jednání komise je prakticky vždy přístupné komukoliv dalšímu. To, že se o výsledcích práce té které komise třeba moc neví, neznamená, že komise nepracují a komisaři nevědí, co se od nich očekává. Stačí se kohokoliv z učitelů zeptat. Mohu-li soudit, většina učitelů si systém komisi spíše pochvaluje. Vědomí, že každou maličkost má někdo na starosti, z nich snímá pocit nejistoty, jestli se něco tragického nepříhoda, když sami nemohou svůj nápad realizovat. Z vnějšího pohledu studentů možná situace nezaznamená podstatnou změnu k lepšímu, rozhodně ale ani k horšímu. Dál se mohou obracet s čímkoliv na kohokoliv. Kéž by tak činili častěji!

Druhým, už dávno nikoli novým problémem, na který bylo znovu poukázáno, jsou nulté

hodiny, kterých je (myslím si to také) víc, než bychom si všichni přáli. Věc se má tak, že letošní rozvrh byl do značné míry determinován už na konci minulého školního roku nemalým počtem termínových požadavků, zejména od externích vyučujících. Vznikl proto v takové podobě, v jaké je. Měnit jej výrazněji například mezi prvním a druhým trimestrem se ukázalo být nepříliš vhodné, protože studenti mají už napevno dohodnuté termíny řady svých mimoškolních aktivit pro celý rok a přesuny a přírůstky odpoledního vyučování (kam jinam by se daly ostatně nulté hodiny přesunout) by jim jejich denní programy asi dost nabouraly. Proto v letošním roce už asi k žádné zásadní změně nedojde. V příštím školním roce to bude mnohem lepší, slibuji.

Další část článku je tak trochu omluvou. Týká se totiž ne zrovna nejnižších cen podzimní školy v přírodě a lyžařského kursu. Sám zcela rozumím povzdechům rodičů a vnímám svůj podíl viny na téhle nepříjemnosti. Potíž byla zejména v tom, že (ať se to zdá nebo nezdá) začít shánět objekt na švp a kurs v létě je jednoduše pozdě. Ty levnější a výhodnější jsou zadány rok i více dopředu. Zvlášť těžko se hledá levný a hezký objekt pro 180 lidí. Aby se podobná patálie už neopakovala, začali jsme s vyhledáváním levnějších a hezčích objektů už teď. Budeme velmi vděční, pokud bude kdokoli ze studentů nebo rodičů ochoten pomoci nám tipem na objekt nebo cestovní kancelář – předem za ně děkujeme.

Po omluvě trochu stýskání. Když se na podzimní školu

v přírodě omlouval jen poměrně zanedbatelný počet studentů, věřil jsem, že se otázkou omlouvání nebudu muset už v budoucnu příliš zabývat. Jak ale na horách sněhu přibývalo, klesalo moje původní rozradostnění stejně rychle jako rtuť na venkovním teploměru. Teď už neklesá. Jednak by už moc nemělo kam, jednak už jsem z iluze o tom, že studenti vnímají důležitost přítomnosti ve škole stejně jako my, odložil a začal hledat řešení pro příští školní rok. Konečné řešení nebude určitě jednoduché ani všespasitelné. Prozatím jej neznám a vše, co mě napadá, jsou jen a pouze možné varianty. Uvolňování jen ze zdravotních důvodů, zkrácení jarních prázdnin o týden spolu s jednou ročně týdenním uvolněním, příplatek ke školnému za každý týden mimo školu – možností (méně nebo více represivních, méně nebo více bolestivých) je určitě několik. Ví ale někdo, která je ta pravá?

Bez krátkého komenáře nemohu nechat ani článek Ondřeje Steffla o koncepcích, potažmo o Základním dokumentu školy. Po jeho přečtení jsem si totiž jasně uvědomil, že Ondřej varuje před něčím, co nehrozí, a i kdyby hrozilo, co nikdy (tedy dokud budu ředitelem) nepřipustím – aby vznikly osnovy, kterých se budeme zuby nehty držet, a to pokud možno na věčné časy. I když nechci zabírat místo v PORGAZEENU traktáty o koncepcích, neodpustím si několik vysvětlujících poznámek (bude-li ze strany studentů nebo rodičů zájem se o celé věci dozvědět více, můžeme se všichni sejít a diskutovat). PORG je stále školou, kde změna, připravenost na změnu

a schopnost vyrovnat se s ní hraje velkou, ne-li hlavní roli. Rozhodně bude i nadále prosazována teze o tom, že metody (tj. jak se učí) jsou důležitější než obsah (co se učí), stále větší důraz bude kladen na to, aby si studenti ze školy odnášeli víc nástrojů (znalost obecných postupů, zásoby řešení, schopnost analýzy problému), třebaš i na úkor objemu znalostí. Koncepte budou odrazem a vyjádřením právě takových principů. Bude

v nich, jakými prostředky budou tyto principy v jednotlivých předmětech naplňovány a jaké výsledky si od nich slibujeme. Budou operativní do takové míry, aby v případě, kdy se ukáže, že hrozí ono „zkonstatnění“, před kterým Ondřej oprávněně varuje, mohlo dojít k jejich změně takovým způsobem, který neohrozí konečné cíle a umožní pružné přizpůsobení se novým požadavkům. Není podle mne vůbec jisté

(a možná ani důležité), jestli existence koncepcí učitelům usnadní práci – jejich hlavní smysl vidím v záruce studentům, že ať už se ředitel nebo učitelé budou obměňovat, škola ví, kterým směrem (nikoli jakou konkrétní tramvají a s kolika přestupy) chce studenty na cestě ke vzdělání vést a co vše jim chce předat.

Petr Suchomel

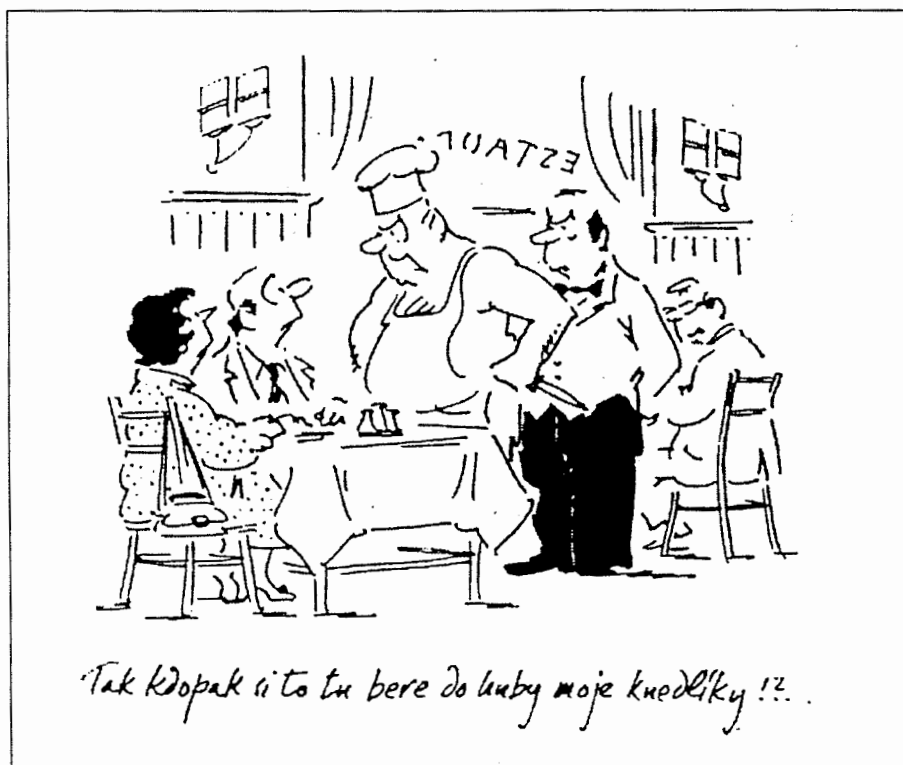
Kapky

Budu vám vyprávět příběh o naplňování jednoho poháru hořkosti. Konkrétně toho, jenž se týká Školní Jídelny na Korábě. Do oné výkrmnny docházím již cirka tři a půl roku. Setkal jsem se za tu dobu snad se vším jako vy - šikana přímá od tamního vyučujícího sboru a kuchařek, které nevykapaly všechny svůj jed do stravy, a šikana nepřímá od žáčků i žáků (dělení na menší a větší jest čistě fyzické; jejich slovník i způsoby jsou zhruba tytéž), kteří jakoby vycítili nadřazenost nad „cizáky“ a i šikana od našich milých profesorů. To nemohou stát celou frontu jako my? Ne. Aha.

Jako otrlý jsem přijal nesmyslné přesunutí povoleného obědního času o 25 minut, i když jsem tušil, že to nás vrhne mezi početně převažující hordy „domácích“. Zdálo se mi, že teď mne nic nepřekvapí. Ale ouha.

Nadešel úterek 9. 1. Odebral jsem se včas-pozdě směrem na severozápad. Do budovy jsem vstoupil ve 1244. Popatřil jsem stoicky na hemžící se havěť mířící ke dveřím výdejny. Kap, kap.

Ve 1245 jsem se zařadil do řady. Dlouhou chvíli jsem si krátil pozorováním mých spolustudentů i profesorů, kteří již byli často po jídle. Kap, kap, kap. Nuže,

Tak kdo pak si to tu bere do luby moje knedlíky!?

jen dále. Pak to ve 1255 přišlo - dveře. V nich stála ztepilá příslušnice sboru veřejné dohlídky nad odsouzenými (či soužka učitelka?!), která mi ve chvíli, kdy jistí páni profesori přišedší chvíli po mně vybírali z bohaté nabídky jednoho jídla, sdělila fistulovo - řezavým hlasem psychopata, že: „Ty z gymnázija až po našich. „ukazujíc na výmluvnou řadu němých tváří za mnou. Kap, kap, kap, kap, kap, cink. Vzdal jsem to. Není výhodnější, klidnější a levnější stravo-

vat se v nedaleké masně? Zkusil jsem to.

Je.

EDUARD IV. HULICIUS - KVARTA

P. S. Možná, že ze mne vytryskly plané výkřiky pubertáka (za to se chladně jádro omlouvá). Ale neměli jste občas na věc podobné názory? Kap.

P. P. S. Pokud jsem jediný blb, který se zdržuje s nařízením, tak se omlouvám, že jste se čtením výpovědi ztráceli čas a jdu do háje.

CO JSME TO ZA NÁROD?

K této otázce mě přiměla noticka, kterou jsem nedávno četl v našem tisku. Bylo v ní sděleno, že podle nedávného průzkumu je pouze 27 procent našich spoluobčanů hrdých na to, že jsou Češi. Přitom každý desátý se za své Češství dokonce stydí...

Když jsem se nad tím zamyslel, ani se mi to tak překvapivě nezdálo. Mnoho lidí říká, že jedině, na co Čech - nacionalista může být hrdý, je dávná minulost. Mají zřejmě na mysli dobu Karla IV. nebo Přemysla Otakara II.; přitom právě minulost je - podle mého názoru - jednou z nejpřednějších příčin toho, že první přívlastek pro český národ, který mě napadá, je „ubližený“.

Abych to vysvětlil. Podívejte se na dějiny dvacátého století očima ubliženého Čecha: na začátku nás vykořisťovali Habsburkové. Potom to bylo chvíli dobré (zlatá první repub-

lika...) a pak začala druhá světová válka, z níž jsme se vzpamatovávali docela dlouho. Kdo za to může? Samozřejmě Němci! A taky spojenci, kteří nás v mnichovské dohodě „prodali“ nacistům. V roce 1968 začal národní průšvih, ze kterého jsme se dosud neprobrali. Viník je nabíledni - je to Rus! Abychom si to tedy shrnuli - za všechno můžou postupně Rakušané, Němci, komunisti a Rusové. Kde my jsme mohli být... Švýcarsko by nám mohlo závidět! Ach my ubozí, malí Češi... A teď zase - podívejte, zase nám chtějí ublížit: sudetští Němci chtějí majetek, církve chce „Svatého Víta“, pořád se to na nás valí...

Klasický je přístup Čechů k cizincům: Ukrajince, Vietnamce a Rusy rádi nemáme, o Francouze, Američany a hlavně Němce se zajímáme především proto (možná pouze proto), že jsou pro nás obvykle zdrojem peněz. V zahraničí si tak budujeme skutečně skvělou pověst servilních hlupáků. Takovým typickým hlupákem je ten křenící se idiot, který jezdí s koňmi na Staroměstském náměstí a říká: „Uhni... danke schön... padej vod toho koně... bitte schön“!

Dalším rysem české povahy je obrovská víra ve vlastní důležitost. Dřív se ty důležité osobky objevovaly ve funkcích obvodních tajemníků, krajských tajemníků, zástupců vedoucích PO SSM, politruků apod.; zatímco dnes je to dealer firmy Rákosníček Investments Ltd., majitel „Prague Sighthseeing Tours“ (čítající jednu výletní Karosu) atd.

Ovšem na omluvu těchto lidí musím poznamenat, že takoví se najdou všude, u všech národů v různé míře a podobě.

Nakonec bych chtěl poznamenat toto: pokud má někdo po přečtení tohoto článku a článku „Czenglish“ v minulém čísle PORGAZEENU pocit, že si chce hrát na nějakého národního buditele nebo něco podobného, pak se ten člověk mýlí. Jde mi jenom o to, nastavit nám všem zrcadlo, ve kterém se odráží někdy i nepříjemná pravda. Nebojme se jí.

Př. Matěj Czech

CHVÁLA ŘÁDU

aneb

Navzdory antikoncepci děťátko je na světě

Motto

Poznání je osvobození a volnost, ale učení a trénink vůbec ne, to je vázáno v čase, prostoru, tradici a souvislostech.

Dovolujeme si přirovnat ideu koncepce k jakési MAPĚ, PLÁNU CESTY. Ten ukazuje cestovatelům, která místa navštíví, kde jsou horstva, nížiny, vesnice, zajímavosti, nebezpečné prolákliny, ale také možnosti dopravy, občerstvení atd. Cestuje se proto, aby se cestovatelé důkladně seznámili s krajinou a došli na určené místo. I když půjdou různými cestami, tu se zdrží déle, tu jen proběhnou, plán cesty zaručí, že všichni dojdou k cíli.

Je tomu asi dva roky, co jsme se sešli s kolegy češtináři (Jakubem Krčem, Janem Linkou, Pavlem Tatíčkem a Martinem Valáškem) nad otázkou, která nám všem připadala stěžejně důležitá pro naše další působení na PORGu. Přestože jsme se v té době znali poměrně krátce a měli jsme různé zkušenosti, svedla nás dohromady jedna myšlenka, jeden problém, o kterém jsme věděli, že ho nemůžeme řešit sami za sebe, bez vzájemné shody a spolupráce.

Otázka zněla:

Jak učit český jazyk a literaturu na osmiletém gymnáziu?

Zdálo se nám nevhodné kopírovat osnovy základní školy a následně čtyřletého gymnázia, zkušenost s osmiletou školou chybí.

Zcela neúnosné nám všem připadalo pokračovat v tehdy zavedeném trendu, kdy si každý učitel předmětu libovolně vytvářel osnovu své výuky sám a sám ji naplňoval obsahem, a to dokonce jen v jednoleté perspektivě! Není těžké představit si vzniknuvší chaos, a co teprve změna učitele...

Cítili jsme potřebu vytvořit řád a systém, který by nám pomohl vymezit prostor a dodržet směr našeho působení.

Bylo nevyhnutelné vyjasnit si a delinovat několik základních okruhů:

1. *Jaký je rozsah učiva.*
2. *Jaký postup, poslušnost při výuce zvolíme a proč.*
3. *Co vlastně výukou sledujeme po stránce obsahové, po stránce praktického výcviku a po stránce obecné orientace a přehledu.*

Poctivou odpovědí na tyto základní didaktické otázky může být jen poměrně podrobná, promyšlená a propracovaná koncepce předmětu, která všechny složky uvede do jistého řádu, který bude psaný a v základních bodech závazný.

Řád omezuje, namítají někteří. V jistém smyslu ano, ale pomáhá rozlišovat základní kamcny a extravagantní výlety do neprobádaných vod.

Řád vede k odpovědnosti za celek. Jednotlivé součásti

jsou zviditelněné a vzájemně si musí odpovídat.

Dovoluje strukturovat problémy, vymezuje jejich místo a důležitost.

Zdá se to být paradoxní, ale řád je také nezbytný pro jakékoliv soužití a spolupráci různých přístupů a individualit. Zaplať Pánbůh za různé znalosti a priority učitelů - ale je to společný řád, který jim pomůže domluvit se na stejné úrovni.

Nezapomínejme, že skutečná improvizace není nikdy svévole a plavba po vlnách nahodilých nápadů a nápadíčků, ale naopak přítomnost kázně, pokory a odpovědnosti.

V neposlední řadě pak řád dovoluje vědomě respektovat tradici a danou reálnou situaci, ale zároveň také pomýšlet na změny, pokusy a novoty.

Takový řád ve výuce českého jazyka jest, tj. Koncepce Čj PORG už existuje, začalo se podle ní učit v nižších ročnících. V dohledné době bude nejen k nahlédnutí, ale snad i publikována. Vydáme ji tak všanc veřejné kritice a také k užití a inspiraci kolegům češtinářům.

Vůbec si nemyslíme, že je to jediná, nejlepší možná, osvícená, moderní koncepce do druhého tisíciletí. Nikoliv, ale má všechny vlastnosti řádu, o kterém bylo psáno výše. Umožňuje nám nejen zodpovědně a poctivě učit, ale i mnohem organičtěji vkládat různé projekty, nápady, pokusy, či dokonce výstřelky, než bychom si mohli dovolit bez ní. Můžeme se totiž o ni vždy opřít a nebo se od ní odrazit k letu. A to je úžasné! Je naším společným zájmem a v žádném případě neomezuje naši tvořivost a fantazii.

Díky, kolegové (i bývalí Linko a Tatíčku), za skvělou spolupráci.

Petra Svobodová

APOLLO 13

Rozhodl jsem se napsat Vám o novém filmu *Apollo 13*, ale protože mám málo místa, tak Vám toho moc nenapišu. Proč? Prý píšou moc dlouhé recenze, které stejně nikdo nečte. Tak ten úvod popravím, napiši se recenzí o *Apollu 13*. Ale ne, teď už je málo místa, to už nezvládnou. Co s tím? Tak já jí nenapišu, stejně jsem konzument krvavé *Novy*. Ostatně je málo papíru, tak ho aspoň ušetřím. Když už jsem u toho papíru, tak si prozradím, že „Anaximandros“ jde ke dnu, máme dluhy. Na rozdíl od *Apolla 13*, které se drží na špičce sledovanosti. Ostatně já už *Apollo* viděl a byla to blbost (pardón... už jsem si odpustil) jít na inteligentní film bez násilí! Jo a ještě něco k těm recenzím: Ty nejkratší a nejlepší jsou v *Reflexu*. Stačí pouze sdělit, že jakýsi film existuje. Tedy existuje film *Apollo 13* s T. Hanksem v hlavní roli: Je to skvělý film, tak na něj nechodte (zase už si myslím, že mě někdo čte).

Kdesi z neznáma: Bylo dost tlachání toho blba, zastřelte ho a vyhodte z „Anaximandra“.

Upozornění: Toto není pokračování „Anaximena“

autor neznámý
(byl to Kryšpín)

Pokud Vám zbylo po předchozích řádcích ještě trochu dechu, můžete se v tomto článku dozvědět vše, na co jste marně čekali. Ano, toto je skutečná recenze *Apolla 13*.

Podnětem k tomu, abych šel na tento film do kina, byla jednak jeho velmi dobrá prezentace, jednak hvězdné herecké obsazení - v hlavních rolích máte možnost spatřit Toma Hankse, Eda Harrise, Garyho Sinise a v neposlední řadě uvidíte i Neila Armstronga, při jeho „malém kroku pro člověka“.

Apollo 13 je typicky americký film se vším, co k němu patří. Najdeme v něm rozvláčný začátek, kdy je divák pomalu zasvěcován do tajů kosmického projektu NASA, který nese název *Apollo*. Již třináctý v řadě experimentů má umožnit třem odvážným astronautům dosáhnout Měsíce, a dva z nich poté dokonce stanou na jeho povrchu. Splnil by se jim tak jejich sen. Byly by

odměněni za ta léta zkoušek a cvičných letů i za svoji odvalu. Ale natočit film o úspěšném přistání na Měsíci není tak atraktivní. Diváci mají rádi napětí. Proto byla do scénáře zařazena jedna malá záhada, která nejenže znemožní přistání *Apolla 13* na naší přirozené družici, ale navíc ohrozí i návrat jeho posádky zpět na Zemi. Od okamžiku poruchy kyslíkových nádrží se na palubě *Apolla 13* i v letovém středisku NASA rozpoutává strhující boj o záchranu modulu, ve kterém dochází kyslík a posádka pomalu mrzne nedostatkem energie.

Většina filmů zpoza „Velké louže“ však končí „happy endem“ a ani v případě *Apolla 13* tomu není jinak. To ale filmu na atmosféře vůbec neubere a možná, že je tomu právě naopak. Snímek byl natočen velmi realisticky za pomoci té nejmodernější techniky a je vidět, že si s ním tvůrci opravdu po-

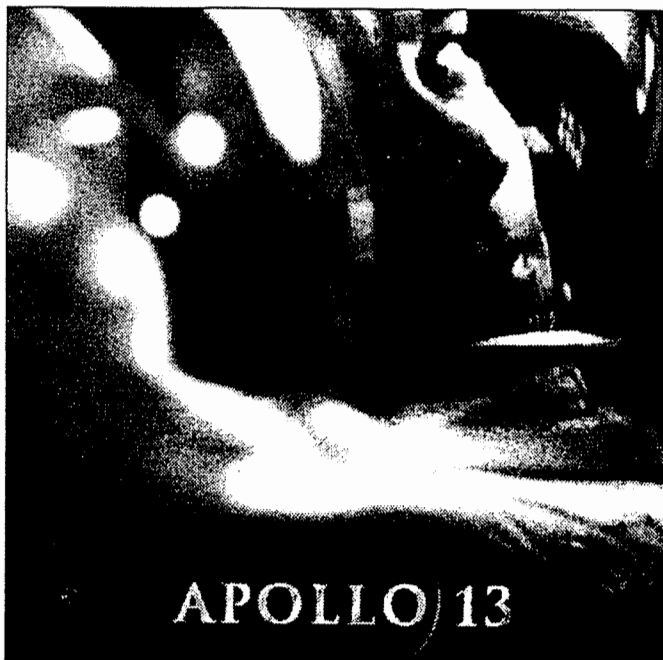
hráli. Všechny dialogy jsou prostoupeny množstvím technické terminologie, což ještě umocňuje autentičnost některých scén a přibližuje nám opravdovou atmosféru průkopnických vesmírných letů.

Na závěr jsem si nechal hudbu. Je totiž ještě lepší než film samotný - je skvělá! Poté co jsem viděl film jsem neodolal a koupil jsem si *Apollo 13* soundtrack. CD obsahuje 17 skladeb a 10 stěžejních dialogů. Na jednotlivých skladbách se podílelo (tak jako na celém filmu) mnoho vynikajících umělců (*The Who: I Can See For Miles*, *Jimi Hendrix: Purple Haze* nebo *Hank Williams: Honky Tonkin'*), a celé to skloubil dohromady James Horner.

Na albu se střídají instrumentální skladby s těmi výše zmíněnými, a musím zdůraznit, že instrumentální sekce jsou ještě o mnoho lepší. Album stejně jako film postupně získává na dramaticčnosti až do okamžiku poruchy v kosmické lodi. Od tohoto okamžiku se hudba sklidňuje a odeznívá kdesi v chladných vesmírných dálkách. Po soundtrackech *Vangelis: Blade Runner* a *Basil Poledouris: Conan the Barbarian* je to to nejlepší, co vám mohu z filmového ozvučení doporučit.

Každopádně si na *Apollo 13* zajděte. Nechte se unést vesmírnou scénérií i vynikající hudbou a vychutnejte si skvělé výkony hereců, techniku i kaskadérů. Zkrátka udělejte si pěkný večer a uvidíte, že Vám ho *Apollo 13* rozhodně nepokazí.

JAN DANĚK

Informace č. 2b

Podle Vašich ohlasů a po zvážení všech pro a proti bylo rozhodnuto, že

BOJ O PŘEŽITÍ II se bude odehrávat v Karpatech

Rumunsko – je země, která je pro nás i přes svou malou vzdálenost stále exotická. Karpatské řeky nabízejí výjimečnou možnost raftingu jak pro ty, kteří tento sport pravidelně pěstují, tak pro ty, kteří se chtějí na divokou vodu vydat poprvé.

Boj o přežití v Transylvánských Alpách je dobrodružství, jehož se může zúčastnit **každý**, kdo umí plavat, ať už s raftingem má či nemá nějaké zkušenosti. Pro mnohé z Vás by to mohlo být vrcholným zážitkem letošních prázdnin. Pro některé i začátkem nové životní kvality. Termín zájezdu je stanoven do doby konání hromadné školy v přírodě na konci června tohoto roku. Odjezd je plánován na pátek 21. června, příjezd pak na neděli 30. června až středu 3. července.

Náklady:

základní cena do 3000 Kč ● pojištění (každý sám) cca 200 Kč ●
půjčení základního vodáckého vybavení cca 600 Kč ● potraviny cca 600 Kč

Předběžně přihlášeným bude začátkem března poskytnuta informace č. 3, kde bude uveden podrobnější rozpis programu, stanovena délka a upřesněny základní ceny zájezdu na základě počtu a složení přihlášených (maximum ale zůstává 3000,-). Zálogy se budou vybírat do 22. března. Předběžně se přihlásit máte možnost ještě do jarních prázdnin.

Aninejské hory

Roklinaté hory. Průrvy, soutěsky, kaňony, údolí a rokle, které jinde nespátíš. Hluboké jizvy do zelenobílých krasových planin. Dech horkého jihu v Banátských horách - růžkatě zmije vznešené sametově fialové barvy se vyhlívají na horkých vápencích. Hedvábný lesk kyvorů, skalních kapradin. Nikde jinde jich neroste víc. Největší krása - průrva řeky Caras. Bez stezky a bez lidí plynou od soutoku s Comarnikem tíše a pomalu patnáct metrů hluboké průzračné vody. Číré hlubiny stojí mezi bílými převíslými stěnami od skály ke skále, až na dno vidíš. Vodní ulice, kterými lze jen plout, nad nimi strmé, stametrové srázy porostlé stěží dostupnými houštinami. Místy opět divoké slapy, peřeje, prahy, čln musí táhnout za sebou mělkou vodou. Opuštěné jeskyně ve skalách, obří hrnce. Zasvíti-li slunce do zeleně mechatých vodních jeskyň, objeví se tisíce duh v padajících kapkách. Obrovské kapradiny jelení jazyky.

Krásný kaňon řeky Gurliste s odporně černou uhelnou vodou. Nad ním suché pláně se srbskými dědečky a sládnoucími švestkami. Horké noci.

Soutěska řeky Nera - neuvěřitelný kraj. Tři dny v říčních proudech a skalách, tři noci na bílých písčínách s krtonožkami, na šterkových ostrovech s černými pavouky. V liduprázd-

ných zátočinách prudee bije voda do bělostných skal, skály se přibližují, svírají, stezka se do nich zasekává. Řeka je široká, silně proudí, její dárná hučď se v soutěsce vyčistí do zelenava, do čista, řeka vypráví, voní rybinou. Tiché tůně. Nera, řeka bez mostů. Deset metrů nad její hladinou visí na stromech stopy po obrovských záplavách, po smrtícím proudu. Za časných jiter leží nad řekou šero a chlad, ale vysoko na strmých stráních září lípy ve slunečním jasu, stříbrné svíce. Liany, bílé plaménky, tropicky voní. Kypívá příroda. Zlé údolí: obrovské skalní hrnce. Travertinová jezera a vodopády říčky Beu. Dračí jezero v propadlé slují, číré a modré. Jicny jeskyň sta metrů vysoko v kolmých stěnách. Nera: kraj z Dalekého Západu, neuvěřitelný.

Miloslav Nevrlý, Karpatské hory, 1988